

KONSOLIDIRANO GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2018. GODINU

zajedno s Izvješćem neovisnog revizora

Izvješće posloводства	1 - 3
Odgovornost Uprave za pripremu i odobravanje konsolidiranog godišnjeg izvješća	4
Izvješće neovisnog revizora	5 - 7
Konsolidirani financijski izvještaji	
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	9
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju	10
Konsolidirani izvještaj o promjenama u kapitalu	11
Konsolidirani izvještaj o novčanom toku	12
Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje	13 - 68

Uprava predstavlja svoje Izvešće posloводства zajedno s revidiranim konsolidiranim financijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. godine.

Djelatnost društva

Energia Naturalis d.o.o. ("Društvo" ili „ENNA“) je društvo s ograničenom odgovornošću osnovano u Republici Hrvatskoj na Trgovačkom sudu u Osijeku pod matičnim brojem 030107258, OIB 65900776536. Sjedište društva nalazi se na adresi Gospodarska zona 13 u Vukovaru, Hrvatska.

Na 31. prosinca 2018. godine, Društvo je imalo direktnu kontrolu nad sljedećim ovisnim društvima:

- Prvo plinarsko društvo d.o.o., Hrvatska (100%)
- Prvo plinarsko društvo – opskrba poslovnih korisnika d.o.o., Hrvatska (100%)
- Prvo plinarsko društvo – opskrba kućanstava d.o.o., Hrvatska (100%)
- Prvo plinarsko društvo – distribucija plina d.o.o., Hrvatska (100%)
- ENNA POWER d.o.o., Hrvatska (100%)
- ENNA ESCO d.o.o., Hrvatska (100%)
- ENNA INFOSENSE d.o.o., Hrvatska (100%)
- ENNA PROPERTIES d.o.o., Hrvatska (100%)
- ENNA INVESTMENTS d.o.o. (ranije: Prvo plinarsko društvo – investicije d.o.o.), Hrvatska (100%)
- ENNA AGRO d.o.o., Hrvatska (100%)
- ENNA TURIZAM d.o.o., Hrvatska (100%)
- ENNA Transport d.o.o., Hrvatska (99,96%).

Na 31. prosinca 2018. godine, Društvo je imalo indirektnu kontrolu kroz ovisno društvo Prvo plinarsko društvo d.o.o. u sljedećim ovisnim društvima:

- PPD d.o.o., Bosna i Hercegovina (100%)
- PPD Hungaria Energiakereskedo Kft, Mađarska (100%)
- Prvo plinarsko društvo d.o.o., Srbija (100%)
- PPD energija d.o.o. (ranije: Energija Naturalis Int d.o.o.), Slovenija (100%)
- PPD Global S.A., Švicarska (100%).

Na 31. prosinca 2018. godine, Društvo je imalo indirektnu kontrolu kroz ovisno društvo PPD energija d.o.o., Slovenija:

- Energia Naturalis dooel., Republika Sjeverna Makedonija (100%).

Na 31. prosinca 2018. godine, Društvo je imalo indirektnu kontrolu kroz ovisno društvo ENNA INVESTMENTS d.o.o., Hrvatska:

- ENNA Biomasa Vukovar d.o.o., Hrvatska (100%).

Na 31. prosinca 2018. godine, Društvo je imalo indirektnu kontrolu kroz ovisno društvo ENNA TURIZAM d.o.o., Hrvatska:

- ENNA TURIZAM Projekt 1 d.o.o., Hrvatska (100%)
- ENNA TURIZAM Projekt 2 d.o.o., Hrvatska (100%).

Financijski rezultati

Grupa je tijekom 2018. godine ostvarila prihode iz poslovanja od 10,8 milijardi kuna te dobit nakon poreza od 97,9 milijuna kuna. Ostali rezultati poslovanja Grupe prikazani su u Konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priloženih financijskih izvještaja.

Upravljanje financijskim rizicima

Grupa kontinuirano prati valutne, kamatne, kreditne i rizike likvidnosti koji se javljaju tijekom normalnog poslovanja. Kreditni rizik je rizik da jedna strana financijskog instrumenta neće ispuniti svoje obveze i da će time prouzročiti financijski gubitak drugoj strani. Potraživanja od kupaca te dani zajmovi su iskazani umanjeni za vrijednosna usklađenja temeljem iznosa čija je naplata neizvjesna. Na izvještajni datum nije bilo značajne koncentracije kreditnog rizika.

Valutni rizik je rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promjena valutnih tečajeva. Neznačajan udio imovine i obveza, uglavnom potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima, te zajmovi su denominirani u stranim valutama i preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na izvještajni dan. Tečajne razlike nastale preračunavanjem knjiže se na teret, odnosno u korist računa dobiti i gubitka, ali ne utječu značajno na novčane tokove. Grupa je izložena kamatnom riziku jer su određeni krediti ugovoreni po promjenjivim kamatnim stopama, mada je taj rizik realno zanemariv, budući je Grupa nisko kreditno zadužena stoga Grupa ne koristi instrumente za aktivnu zaštitu od izloženosti kamatnom riziku. Smatramo da navedeni nivo kreditnog rizika ne može bitno utjecati na poslovni rezultat.

Očekivani razvoj Grupe

Energia Naturalis d.o.o. je kao holding društvo tijekom 2018. godine na dan izvještaja upravljalo s ukupno 21 ovisnim društvom u djelatnostima trgovine plinom, veleprodaje i maloprodaje plina, distribucije plina, logistike i transporta te drugih djelatnosti. Društvo nastavlja i u narednim periodima investirati u ostale djelatnosti poput ulaganja u obnovljive izvore energije (postrojenje na biomasu u Vukovaru snage 0,5 MW) te projekte povećavanja energetske učinkovitosti.

Energia Naturalis d.o.o. također ima značajan utjecaj u pridruženim društvima Luka Ploče d.d., Pevec d.d. i Petrokemija d.d. (kroz zajedničko ulaganje s Ina d.d.) na dan 31. prosinca 2018. godine. Ulaganje u Petrokemiju d.d. će biti izazov za naredni period s obzirom da je potrebna dubinska analiza zatečenog stanja te postavljanje administrativnih, proizvodnih, prodajnih i nabavnih modela koji bi proizvodnju u Kutini ponovno učinili profitabilnom. Ovisno društvo Prvo plinarsko društvo d.o.o. je u tome značajno pripomoglo kroz produljeni rok otplate duga za plin koji je jedna od glavnih sirovina Petrokemije. Društvo nadalje očekuje povećanje udjela u Luku Ploče d.d. kroz javnu ponudu za preuzimanje dionica s obzirom da su tijekom 2019. godine stekli dodatne dionice te prešli prag od 25% vlasništva.

Društvo nastavlja s unaprjeđivanjem i razvojem korporativnog upravljanja kako bi kroz daljnji razvoj poslovnih politika, internih pravilnika i procesa moglo transparentno i efikasno upravljati i nadzirati poslovanje. Također je u Vukovaru otvoren Edukacijski centar za zaposlenike ENNA Grupe koji se nalazi u sklopu novootvorenog poslovnog centra PPD u Gospodarskoj zoni Vukovar.

Uprava

Članovi Uprave Društva tijekom godine do datuma odobravanja priloženih financijskih izvještaja bili su:

Pavao Vujnovac	Predsjednik Uprave
Sabina Škrtić	Članica Uprave
Damir Spudić	Član Uprave
Antonija Glavaš	Prokurist
Marko Horvacki Zivalov	Prokurist

Događaji nakon datuma izvještavanja

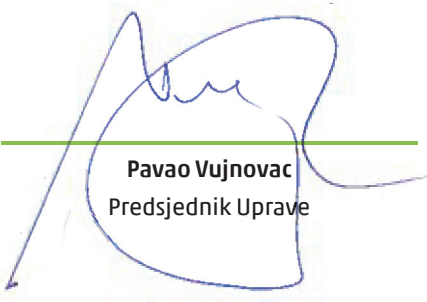
Nakon datuma izvještavanja je Grupa povećala ulaganje u pridruženo društvo Luka Ploče d.d. na 25,62% dionica te prodala udjele u zajedničkom ulaganju u Cyeb Germany GmbH. Javna ponuda za preuzimanje za dionice Luka Ploče d.d. je u tijeku. Grupa je također steklo vlasništvo u društvu ENNA Turizam Projekt 1 d.o.o. od povezanog društva ENNA Turizam d.o.o.

Ovisno društvo ENNA TURIZAM d.o.o. je steklo 100% udjela u društvu Infinity Resort Zadar d.o.o.

Ostalo

Društvo nije stjecalo vlastite udjele tijekom 2018. godine. Društvo nema djelatnosti na području istraživanja i razvoja. Društvo nema osnovane podružnice.

Izvešće posloводства je odobreno od Uprave i potpisano niže od strane:

Pavao Vujnovac
Predsjednik Uprave

Sabina Škrtić
Članica Uprave

Damir Spudić
Član Uprave

17. lipnja 2019.

Uprava je dužna za svaku poslovnu godinu pripremiti konsolidirane financijske izvještaje koji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, konsolidirani financijski položaj Grupe te njenu konsolidiranu uspješnost i konsolidirane novčane tokove, u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije te je odgovorna za vođenje odgovarajuće računovodstvene evidencije potrebne za pripremu tih konsolidiranih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Grupe i sprečavanja i ustanovljavanja prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima te ih potom treba dosljedno primjenjivati, donositi razumne i razborite prosudbe i procjene, pripremati financijske izvještaje temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna za sastavljanje i sadržaj konsolidiranog godišnjeg izvješća koje uključuje izvješće posloводства u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske.

Konsolidirano godišnje izvješće odobreno je od Uprave i potpisano niže od strane:

Pavao Vujnovac
Predsjednik Uprave

Sabina Škrtić
Članica Uprave

Damir Spudić
Član Uprave

Energia Naturalis d.o.o.
Gospodarska zona 13
32000 Vukovar
Republika Hrvatska

17. lipnja 2019.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasnicima društva Energia Naturalis d.o.o. i ovisna društva

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja društva Energia Naturalis d.o.o. („Društvo“) i ovisnih društava („zajedno Grupa“), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2018. godine, konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvještaj o promjenama glavnice i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika (u nastavku „financijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, osim učinaka pitanja navedenih u *Osnovi za mišljenje s rezervom*, priloženi financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2018. i njezinu konsolidiranu financijsku uspješnost te njezine konsolidirane novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija („MSFI“).

Osnova za mišljenje s rezervom

Postoje pokazatelji da je nadoknadivi iznos plinske mreže prikazane unutar dugotrajne imovine, manji od njene knjigovodstvene vrijednosti prikazane u bilješci 13 u iznosu od 74.649 tisuće kuna na dan 31. prosinca 2018. godine (31. prosinca 2017.: 78.284 tisuće kuna) te da procijenjeni ekonomski vijek trajanja navedene imovine nije u skladu s pravom korištenja imovine. Međunarodni računovodstveni standard 36 „Umanjenje imovine“ (MRS 36) zahtjeva da ukoliko postoje pokazatelji umanjjenja vrijednosti, Grupa treba procijeniti nadoknadivi iznos dugotrajne materijalne imovine. Također, Grupa svake godine, sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ (MRS 16) treba procijeniti ekonomski vijek trajanja imovine, kao što je navedeno u bilješci 35, takva procjena nije pripremljena. Učinak navedenog odstupanja od MRS 36 i MRS 16 na financijske izvještaje za 2018. i 2017. godinu nije utvrđen. Mišljenje prethodnog revizora navedeno u *Ostalim pitanjima, Prethodni revizor* o financijskim izvještajima za prethodnu godinu također je bilo s rezervom na osnovi postojanja pokazatelja umanjjenja navedene imovine.

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima („MRevS“). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem Izvješću neovisnog revizora u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja. Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe („IESBA Kodeks“) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Ostala pitanja

Reviziju financijskih izvještaja Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. obavio je drugi revizor (u nastavku „prethodni revizor“), koji je u svom izvještaju od 21. lipnja 2018. godine izrazio mišljenje s rezervom o tim financijskim izvještajima.

Društvo upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu: MBS 030022053; uplaćen temeljni kapital: 44.900,00 kuna; članovi uprave: Branislav Vrtačnik, Marina Tonžetić, Juraj Moravek, Dražen Nimčević; poslovna banka: Zagrebačka banka d.d., Trg bana Josipa Jelačića 10, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2360000-1101896313; SWIFT Code: ZABHR2X IBAN: HR2723600001101896313; Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2340009-1110098294; SWIFT Code: PBZGHR2X IBAN: HR3823400091110098294; Raiffeisenbank Austria d.d., Petrinjska 59, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2484008-1100240905; SWIFT Code: RZBHHR2X IBAN: HR1024840081100240905.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, poznat i pod nazivom „Deloitte Global“, pravnu osobu osnovanu prema pravu Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (izvorno „UK private company limited by guarantee“) i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata. DTTL i svaki njegov član su pravno odvojeni i samostalni subjekti. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/hr/o-nama.

© 2019. Za informacije, molimo kontaktirajte Deloitte Hrvatska.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ostala pitanja (nastavak)

Mišljenje prethodnog revizora je sadržalo rezervu vezanu uz postojanje naznaka umanjenja iskazanih knjigovodstvenih vrijednosti danih zajmova, potraživanja i ostalih potraživanja u iznosu od 126.920 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2017. Tijekom naše revizije financijskih izvještaja Grupe za godinu završenu 31. prosinca 2018. godine, pribavili smo dostatnu i primjerenu dokumentaciju vezano uz nadoknativi iznos predmetnih potraživanja, uključujući i prethodnu godinu. Naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Mišljenje s rezervom prethodnog revizora se odnosilo i na postojanje indikacija umanjenja plinske mreže neto knjigovodstvene vrijednosti 78.284 tisuće kuna, na dan 31. prosinca 2017.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće posloводства koje je sastavni dio Godišnjeg izvješća Grupe, ali ne uključuju financijske izvještaje niti naše izvješće o reviziji financijskih izvještaja.

Naše mišljenje na financijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste na ostale informacije, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvješću.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća posloводства Grupe, koje je uključeno u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuje li Izvješće posloводства potrebne objave navedene u člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim financijskim izvještajima.
- 2) Izvješće posloводства pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njihova okruženja stečenog u okviru revizije financijskih izvještaja, dužnost nam je izvijestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u Izvješću posloводства. Kao što je upisano u odlomcima *Osnova za izražavanje mišljenja s rezervom*, identificirali smo značajne pogrešne iskaze u financijskim izvještajima koji se odnose na plinsku mrežu. Zaključili smo da je Izvješće posloводства značajno pogrešno iskazano iz istog razloga vezano uz iznose i ostale stavke u Izvješću posloводства na koje utječu pitanja koja su rezultirala izražavanjem našeg mišljenja s rezervom na financijske izvještaje.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je uspostavila Grupa.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s financijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bismo izrazili mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom, vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Branislav Vrtačnik
Predsjednik Uprave

Domagoj Vuković
Ovlašteni revizor

Zagreb, 17. lipnja 2019. godine

Deloitte d.o.o.

Radnička cesta 80,
10 000 Zagreb, Hrvatska

	Bilješka	2018. 000'kn	2017. 000'kn
Prihodi od prodaje	6	10.673.860	8.386.592
Ostali prihodi iz poslovanja	7	133.790	36.720
Ukupni prihod iz poslovanja		10.807.650	8.423.312
Trošak prodane robe i usluga	8	(10.417.546)	(7.978.728)
Troškovi zaposlenih	9	(56.975)	(37.282)
Trošak amortizacije	13,14,15	(13.284)	(8.448)
Ostali troškovi iz poslovanja	10	(128.121)	(94.731)
Ukupni troškovi iz poslovanja		(10.615.926)	(8.119.189)
Dobit iz poslovanja		191.724	304.123
Financijski prihodi	11	60.441	74.291
Financijski rashodi	11	(141.404)	(85.401)
Neto financijski trošak		(80.963)	(11.110)
Udio prema metodi udjela, neto od poreza	16	24.303	20.841
Dobit prije oporezivanja		135.064	313.854
Porez na dobit	12	(37.199)	(52.807)
Dobit nakon oporezivanja		97.865	261.047
Ostala sveobuhvatna dobit/(gubitak)		(281)	74
Ukupna sveobuhvatna dobit		97.584	261.121
Dobit/(gubitak) nakon oporezivanja raspoloživ:			
Većinskim vlasnicima		92.012	261.456
Imateljima manjinskih udjela	25	5.853	(409)
Ukupna sveobuhvatna dobit/(gubitak) raspoloživ:			
Većinskim vlasnicima		97.584	261.530
Imateljima manjinskih udjela		-	(409)

Priložene bilješke i računovodstvene politike sastavni su dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

	Bilješka	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
		000'kn	000'kn
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	13	124.097	123.919
Nematerijalna imovina i goodwill	14	106.439	27.637
Ulaganja u nekretnine	15	43.155	28.108
Ulaganja	16	323.628	183.699
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	18 (a)	54.989	-
Derivativna financijska imovina	21 (a)	8.935	-
Odgodena porezna imovina	12	4.952	-
Ukupno dugotrajna imovina		666.195	363.363
Kratkotrajna imovina			
Dani zajmovi	17	28.552	22.657
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	18 (b)	1.117.243	1.268.799
Potraživanja za porez na dobit		17.611	-
Zalihe	19	91.471	72.829
Imovina namijenjena prodaji	20	-	11.518
Derivativna financijska imovina	21 (a)	290.688	3.384
Depoziti	22	42.026	31.620
Novac i novčani ekvivalenti	23	75.622	140.668
Ukupno kratkotrajna imovina		1.663.213	1.551.475
Ukupna imovina		2.329.408	1.914.838
KAPITAL I OBVEZE			
KAPITAL			
Upisani kapital	24(a)	112.209	20
Rezerve iz preračuna tečaja	24(b)	(647)	(366)
Ostale rezerve	24(c)	22.972	90.700
Zadržana dobit		469.153	573.681
Ukupno kapital i rezerve raspoloživ vlasnicima		603.687	664.035
Manjinski udjeli	25	3	(5.121)
Ukupno kapital i rezerve		603.690	658.914
OBVEZE			
Dugoročne obveze			
Rezerviranja	26	10.570	-
Primljeni krediti	27	200.309	45.015
Derivativne financijske obveze	21 (b)	8.632	-
Ukupno dugoročne obveze		219.511	45.015
Kratkoročne obveze			
Primljeni krediti	27	166.379	291.979
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	28	1.054.946	914.896
Derivativne financijske obveze	21 (b)	284.882	-
Obveza za porez na dobit		-	4.034
Ukupno kratkoročne obveze		1.506.207	1.210.909
Ukupni kapital i obveze		2.329.408	1.914.838

	Upisani kapital 000'kn	Rezerve iz preračuna tečaja 000'kn	Ostale rezerve 000'kn	Zadržana dobit 000'kn	Ukupno raspoloživo vlasnicima 000'kn	Manjinski udjeli 000'kn	Ukupno 000'kn
Na dan 1. siječnja 2017.	20	(516)	90.700	521.598	611.802	2.026	613.828
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	261.456	261.456	(409)	261.047
Dobit za godinu	-	90	-	(16)	74	-	74
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	90	-	261.440	261.530	(409)	261.121
Transakcije s vlasnicima							
Promjena manjinskog udjela bez promjene kontrole	-	-	-	(4)	(4)	60	56
Prodaja ovisnog društva	-	60	-	-	60	(6.798)	(6.738)
Isplaćena dobit	-	-	-	(209.353)	(209.353)	-	(209.353)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	60	-	(209.357)	(209.297)	(6.738)	(216.035)
Na dan 31. prosinca 2017.	20	(366)	90.700	573.681	664.035	(5.121)	658.914
Na dan 1. siječnja 2018.	20	(366)	90.700	573.681	664.035	(5.121)	658.914
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	92.012	92.012	5.853	97.865
Dobit za godinu	-	(281)	-	-	(281)	-	(281)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	(281)	-	92.012	91.731	5.853	97.584
Transakcije s vlasnicima							
Promjena manjinskog udjela bez promjene kontrole (Bilješka 25)	-	-	(120)	(5.461)	(5.581)	5.461	(120)
Stjecanje ovisnog društva (Bilješka 25)	-	-	-	-	-	(10.286)	(10.286)
Prodaja ovisnog društva (Bilješka 25)	-	-	-	-	-	4.096	4.096
Ostale poslovne kombinacije unutar Grupe (Bilješka 24c)	-	-	92	(92)	-	-	-
Povećanje temeljnog kapitala	112.189	-	(67.700)	(44.489)	-	-	-
Isplaćena dobit	-	-	-	(146.498)	(146.498)	-	(146.498)
Ukupne transakcije s vlasnicima	112.189	-	(67.728)	(196.540)	(152.079)	(729)	(152.808)
Na dan 31. prosinca 2018.	112.209	(647)	22.972	469.153	603.687	3	603.690

Priložene bilješke i računovodstvene politike sastavni su dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

	Bilješka	2018. 000'kn	2017. 000'kn
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti	30	568.376	345.393
Plaćena kamata		(20.008)	(17.234)
Plaćen porez na dobit		(58.845)	(60.825)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti		489.523	267.334
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine		(130.231)	(39.754)
Prodaja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine		4.693	3.087
Kupnja imovine namijenjene prodaji		(226)	(1.650)
Prodaja imovine namijenjene prodaji		15.097	-
Kupnja ovisnih društava, neto od novca		886	(693)
Prodaja ovisnih društava, neto od novca		20.798	1.590
(Kupnja)/prodaja manjinskih udjela		(120)	56
Dani zajmovi		(205.489)	(157.715)
Otplata danih zajmova		94.814	196.268
Ulaganja u pridružena društva i zajednički kontrolirane subjekte		(183.279)	(57.528)
Ulaganja u vrijednosne papire i ostala ulaganja		-	(14.000)
Primici od dividendi od pridruženih društava		29.485	-
Neto uplate depozita		(10.427)	(16.063)
Primici od kamata		13.781	22.901
Neto novac korišten u ulagačkim aktivnostima		(350.218)	(63.501)
Novčani tok iz financijskih aktivnosti			
Primljeni krediti		825.410	772.660
Otplata primljenih kredita		(883.263)	(843.206)
Isplata predujma dobiti		(146.498)	(132.998)
Neto novac korišten u financijskim aktivnostima		(204.351)	(203.544)
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(65.046)	289
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		140.668	140.379
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	23	75.622	140.668

Priložene bilješke i računovodstvene politike sastavni su dio konsolidiranih financijskih izvještaja.

1. OPĆENITO

Energia Naturalis d.o.o. ("Društvo") je društvo s ograničenom odgovornošću osnovano u Republici Hrvatskoj na Trgovačkom sudu u Osijeku pod matičnim brojem 030107258, OIB 65900776536. Vlasnik društva je gospodin Pavao Vujnovac (100% vlasništva). Sjedište društva nalazi se na adresi Gospodarska zona 13 u Vukovaru, Hrvatska.

Grupi čine matično društvo Energia Naturalis d.o.o. zajedno sa svojim ovisnim društvima navedenim u Bilješci 5 („Grupa“).

Grupa obavlja djelatnost distribucije i opskrbe prirodnim plinom na području Vukovarsko-srijemske županije (Grad Vukovar i općine: Borovo, Markušica, Trpinja, Tordinci, Negoslavci, Bogdanovci, Tompojevci, Nijemci i Tovarnik) te na trgovine i opskrbe plinom području Republike Hrvatske, Mađarske i Švicarske. Nadalje, Grupa obavlja djelatnost opskrbe električnom energijom, energetske obnove građevinskih objekata, prodaje metalnih ruda i ugljena te transporta željeznicom.

Grupa je na dan 31. prosinca 2018. godine imala 272 zaposlenika (31. prosinca 2017.: 270 zaposlenika).

2. OSNOVE PRIPREME

Izjava o usklađenosti

Konsolidirani financijski izvještaji Društva pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenima od strane Europske unije ("EU MSFI"). Financijski izvještaji pripremljeni su za Grupu. Financijski izvještaji Grupe sadrže konsolidirane financijske izvještaje Društva i njegovih ovisnih društava. Nekonsolidirani izvještaji koje je Društvo obvezno pripremiti su zasebno izdani 18. travnja 2019. godine.

Konsolidirane financijske izvještaje je odobrila Uprava na dan 17. lipnja 2019. godine.

Osnove prikaza

Financijski izvještaji izraženi su sukladno konvenciji povijesnog troška osim gdje je naznačeno drugačije. Metode korištene za mjerenje fer vrijednosti su objašnjene u bilješci 4.

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Financijski izvještaji prezentirani su u hrvatskoj valuti, kuni ("kn"), koja je također funkcionalna valuta Društva, zaokruženo na najbližu tisuću.

Vremenska neograničenost poslovanja

Financijski izvještaji pripremljeni su pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja Grupe. Uprava vjeruje kako je primjena načela vremenske neograničenosti poslovanja u pripremi financijskih izvještaja s obzirom na gore navedene činjenice primjerena.

Korištenje procjena i prosudbi

Priprema financijskih izvještaja u skladu s EU MSFI zahtjeva od Uprave stvaranje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iznosa objavljenih za imovinu i obveze, prihode i troškove. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od takvih procjena.

Spomenute procjene i uz njih vezane pretpostavke predmet su redovitog pregleda. Utjecaj korekcije procjene priznaje se u razdoblju u kojem je procjena korigirana ukoliko korekcija utječe samo na razdoblje u kojem je napravljena ili u razdoblju u kojem je napravljena korekcija i budućim razdobljima ukoliko korekcija utječe na tekuće i buduća razdoblja.

Prosudbe koje je Uprava napravila u primjeni EU MSFI, a koje imaju značajan utjecaj na financijske izvještaje i prosudbe kod kojih je rizik da će doći do materijalno značajnih korekcija u idućoj godini visok, navedene su u zasebnoj bilješci.

Prezentacija financijskih izvještaja

Financijski izvještaji izrađuju se na temelju dosljednog prikazivanja i klasifikacije. Kad se prikaz ili klasifikacija stavki u financijskim izvještajima dopunjuju ili mijenjaju, usporedivi iznosi se prepravljaju osim ako prepravljanje nije provedivo.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primijenjene u pripremi financijskih izvještaja prikazane su u nastavku.

A. Promjene u računovodstvenim politikama

Grupa je inicijalno primijenila MSFI 9 i MSFI 15 od 1. siječnja 2018. godine. Od 1. siječnja 2018. godine su također na snazi brojni drugi standardi koji nisu imali utjecaj na financijske izvještaje Grupe. Osim izmjena u nastavku, Grupa je dosljedno primjenjivala računovodstvene politike kako je navedeno u nastavku za sva razdoblja prikazana u ovim financijskim izvještajima.

MSFI 15 uspostavlja sveobuhvatan okvir za utvrđivanje trenutka priznavanja prihoda kao i iznosa u kojem se prihod priznaje. Zamijenio je MRS 18 **Prihodi**, MRS 11 **Ugovori o izgradnji** i povezana tumačenja. Usvajanje MSFI-ja 15 nije utjecalo na vrijeme priznavanja ili iznos prihoda iz ugovora s kupcima.

MSFI 9 utvrđuje zahtjeve za priznavanje i mjerenje financijske imovine, financijskih obveza i nekih ugovora koji se odnose na kupnju ili prodaju nefinancijskih stavki. Ovaj standard zamjenjuje MRS 39 **Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje**. Zahtjevi MSFI-ja 9 predstavljaju značajnu promjenu od MRS-a 39.

MSFI 9 sadrži tri glavne kategorije klasifikacije financijske imovinu: mjerenu po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) i po fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL). MSFI 9 klasifikacija se općenito temelji na poslovnom modelu kojim se upravlja financijskom imovinom i njezinim ugovornim novčanim tokovima. Standard eliminira prethodne kategorije MRS-a 39: imovina koja se drži do dospelja, kredite i potraživanja i kategoriju imovine raspoložive za prodaju.

MSFI 9 uglavnom zadržava postojeće zahtjeve iz MRS-a 39 za klasifikaciju financijskih obveza.

MSFI 9 zamjenjuje model „nastalog gubitka“ u MRS-u 39 modelom „očekivanog kreditnog gubitka“. Novi model umanjenja vrijedi za financijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku, ugovornu imovinu i dužnička ulaganja koja se mjere po FVOCI, ali ne i za vlasnička ulaganja. Prema MSFI-ju 9, kreditni gubici priznaju se ranije nego u MRS-u 39.

Utjecaj prve primjene MSFI 9 nije imao značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

B. Osnove konsolidacije

Konsolidirani financijski izvještaji uključuju financijske izvještaje Energia Naturalis d.o.o. („Društvo“) i društava nad kojima Energia Naturalis d.o.o. ima kontrolu (ovisna društva) na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. Društvo i njegova ovisna društva zajedno se nazivaju Grupa. Kontrola je prisutna ako Društvo ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama pojedinog društva radi ostvarivanja koristi iz njegova poslovanja.

Ovisna društva

Ovisna društva su sva društva (uključujući i društva s posebnom namjenom) nad kojima Grupa ima kontrolu nad financijskim i poslovnim politikama, što u pravilu uključuje više od pola glasačkih prava. Grupa ima kontrolu nad subjektom i ako je temeljem svog sudjelovanja u njemu izložen varijabilnom prinosu, odnosno ima prava na njih

te sposobnost utjecati na prinos svojom prevlašću u tom subjektu. Ovisna društva u potpunosti su konsolidirana od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupu te isključena iz konsolidacije od dana kad ta kontrola prestane. Grupa koristi računovodstvenu metodu kupnje za računovodstveni tretman poslovnih spajanja. Naknada prenesena za stjecanje ovisnog društva je fer vrijednost prenesene imovine, nastalih obveza i vlasničkih udjela izdanih od strane Grupe. Prenesena naknada uključuje fer vrijednost svake stavke imovine ili obveza koja je rezultat ugovora o potencijalnoj naknadi. Troškovi povezani sa stjecanjem iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kako nastanu. Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i potencijalne obveze u poslovnom spajanju početno se mjere po fer vrijednosti na dan stjecanja. Grupa priznaje manjinske udjele u stečenom ovisnom društvu po proporcionalnom udjelu manjinskog udjela u neto imovini stečenog ovisnog društva.

Višak prenesene naknade, iznos bilo kojeg manjinskog udjela u stečenom ovisnom društvu i fer vrijednost na dan stjecanja bilo kojeg ranijeg vlasničkog udjela u stečenom društvu iznad fer vrijednosti udjela Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini iskazuje se kao goodwill. Ako je to manje od fer vrijednosti neto imovine stečenog ovisnog društva u slučaju kupnje po cijeni nižoj od prodajne, razlika se iskazuje izravno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Transakcije eliminirane u konsolidaciji

Stanja i transakcije među članicama Grupe te sva nerealizirana dobit iz transakcija među članicama Grupe, eliminirani su pri konsolidaciji financijskih izvještaja. Nerealizirana dobit iz transakcija s društvima u kojima postoje udjeli i zajedničkim društvima gdje Društvo dijeli kontrolu s drugim vlasnicima eliminirana je do razine udjela Grupe u takvim društvima. Nerealizirana dobit ostvarena iz transakcija s društvima u kojima postoje udjeli, eliminirana je umanjnjem ulaganja u to društvo. Nerealizirani gubici eliminiraju se na isti način kao i nerealizirana dobit, ali samo do iznosa koji ne predstavlja trajno umanjnje imovine.

C. Ulaganja u pridružena društva

Pridružena društva su ona u kojima Grupa ili Društvo imaju značajan utjecaj, ali nemaju kontrolu, što u pravilu uključuje 20% do 50% prava glasa. Ulaganja u pridružena društva Grupa iskazuje prema metodi udjela, a Društvo ih iskazuje po trošku ulaganja.

Udio Grupe u dobitima ili gubicima pridruženih društava nakon stjecanja priznaje se u računu dobiti i gubitka, a udio promjena u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti nakon stjecanja priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Knjigovodstvena vrijednost ulaganja usklađuje se za kumulativne promjene nastale nakon stjecanja. Kada je udio Grupe u gubicima pridruženog društva jednak odnosno kada nadmašuje vlasnički udio u pridruženim društvu, uključujući sva neosigurana potraživanja koja čine sastavni dio neto ulaganja, Grupa ne priznaje daljnje gubitke, osim ako su za Grupu nastale obveze ili ako su izvršena plaćanja u ime pridruženog društva.

Nerealizirani dobiti od transakcija između Grupe i njegovih pridruženog društava eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženim društvima. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici, ukoliko transakcija ne pruža dokaze o umanjnju vrijednosti prenesene imovine. Prema potrebi, računovodstvene politike pridruženih društava izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

Testiranje ulaganja u pridružena društva na umanjnje vrijednosti provodi se na godišnjoj razini.

D. Ulaganja u zajednički kontrolirane subjekte

Zajednički kontrolirani subjekt je ugovorni aranžman kojim stranke poduzimaju gospodarsku aktivnost koja podliježe zajedničkoj kontroli. Ulaganje u zajednički kontrolirani subjekt iskazuje se po metodi udjela i inicijalno se priznaje prema trošku nabave. Udio u dobiti nakon datuma stjecanja udjela u društvu priznaje se unutar dobiti ili gubitka, dok se udio u rezervama nakon datuma stjecanja zajedničkog kontroliranog subjekta priznaje u rezervama Grupe. Promjene neto imovine zajednički kontroliranog subjekta pripisuju se vrijednosti udjela u zajedničkom kontroliranom subjektu. Kada je udio u gubitku zajedničkog kontroliranog subjekta jednak ili veći od vrijednosti ulaganja, uključujući bilo koja

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

neosigurana potraživanja, Grupa ne priznaje daljnje gubitke, osim ako nije stvorila obvezu ili izvršila plaćanje u ime zajedničkog kontroliranog subjekta.

Nerealizirani dobiti u transakcijama između Grupe i zajednički kontroliranog subjekta eliminiraju se do iznosa ulaganja Grupe u zajednički kontrolirani subjekt. Nerealizirani gubici također se eliminiraju osim ukoliko transakcije pokazuju naznake umanjenja vrijednosti imovine koja se prenosi.

Testiranje ulaganja u zajednički kontrolirane subjekte na umanjenje vrijednosti provodi se na godišnjoj razini.

E. Nekomontrolirajući interes

Nekomontrolirajući interes se prvobitno mjeri po proporcionalnom udjelu neto imovine koja se može identificirati na datum stjecanja.

F. Goodwill

Goodwill koji nastaje poslovnim spajanjem se knjiži po trošku utvrđenom na datum preuzimanja, tj. stjecanja subjekta, umanjenom za eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

Radi testiranja na umanjenje, goodwill se raspoređuje na svaku jedinicu Grupe koja stvara novac (ili skupine takvih jedinica) od koje se očekuju koristi od sinergija koje proizlaze iz spajanja.

Jedinica koja stvara novac na koju je goodwill raspoređen podvrgava se provjeri umanjenja vrijednosti jednom godišnje ili češće ako postoje naznake o mogućem umanjenju njene vrijednosti. Ako je nadoknativi iznos jedinice koja stvara novac niži od njezinog knjigovodstvenog iznosa, gubitak nastao umanjenjem prvo se raspoređuje tako da se umanjuje knjigovodstveni iznos goodwilla raspoređenog na jedinicu i zatim razmjerno na ostalu imovinu jedinice koja stvara novac na temelju knjigovodstvenog iznosa svakog sredstva u jedinici koja stvara novac.

Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti goodwilla izravno se knjiži u dobit ili gubitak iskazan u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Jednom priznati gubitak od umanjenja goodwilla se ne poništava u idućim razdobljima.

Prilikom otuđenja jedinice koja stvara novac, pripadajući iznos goodwilla ulazi u utvrđivanje dobiti ili gubitka od prodaje.

G. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti imovine. Trošak nabave dugotrajne materijalne imovine obuhvaća nabavnu vrijednost, uvozne pristojbe i bespovratne poreze na promet, kao i sve druge troškove koji se mogu izravno pripisati dovođenju sredstva u stanje za njegovu namjeravanu uporabu.

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka priznaju se kao rashod kada su nastali. U situacijama gdje je jasno da su troškovi rezultirali povećanjem budućih očekivanih ekonomskih koristi, koje se trebaju ostvariti uporabom nekretnina postrojenja i opreme iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, se kapitaliziraju, odnosno uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost sredstva. Dobiti ili gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme iskazuju se kroz dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastali.

Obračun amortizacije započinje stavljanjem sredstva u uporabu. Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave, izuzev zemljišta i imovine u pripremi, otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe sredstva primjenom linearne metode kako slijedi:

Plinska mreža	10-35 godina
Građevinski objekti	20 godina
Oprema i uredski materijal	2-10 godina
Vozila	4-5 godina

Preostala vrijednost imovine predstavlja procijenjeni iznos koji bi Grupa trenutno dobila od prodaje imovine umanjen za procijenjeni trošak prodaje u slučaju da je imovina dosegla starost i stanje koje se očekuje na kraju vijeka trajanja imovine. Preostala vrijednost imovine je nula ako Grupa očekuje da će ju koristiti do kraja njenog vijeka trajanja. Preostala vrijednost imovine i korisni vijek uporabe pregledavaju se na svaki izvještajni datum i po potrebi usklađuju. U slučaju da je knjigovodstveni iznos imovine veći od procijenjenog nadoknadivog iznosa, razlika se otpisuje do nadoknadivog iznosa.

H. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina s konačnim vijekom upotrebe iskazuje se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti imovine.

Naknadni troškovi kapitaliziraju se samo ako povećavaju buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom. Svi ostali troškovi predstavljaju trošak unutar dobiti ili gubitka u razdoblju kad su nastali. Troškovi posudbe koji se mogu izravno pripisati izgradnji kvalificirane imovine se kapitaliziraju.

Trošak amortizacije se priznaje unutar dobiti ili gubitka primjenom linearne metode tijekom procijenjenog očekivanog vijeka upotrebe pojedinih stavaka nematerijalne imovine, osim goodwill-a, od datuma kada je raspoloživa za upotrebu, kako slijedi:

Ostala nematerijalna imovina	14 godina
Softver	2 godine

I. Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine je imovina koju vlasnik drži kako bi ostvario prihode od najma ili radi porasta tržišne vrijednosti imovine ili oboje, a ne radi korištenja u proizvodnji ili ponudi roba i usluga ili u administrativne svrhe ili prodaje u sklopu redovnog poslovanja.

Ulaganja u nekretnine obuhvaćaju zemljište i građevinske objekte.

Ulaganja u nekretnine se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za troškove koje se mogu izravno pripisati dovođenju sredstva u stanje za njegovu namjeravanu uporabu. Nakon početnog ulaganja, Grupa koristi model troška nabave.

Naknadni troškovi kapitaliziraju se samo ako povećavaju buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom. Svi ostali troškovi predstavljaju trošak unutar dobiti ili gubitka u razdoblju kad su nastali.

Trošak amortizacije se priznaje unutar dobiti ili gubitka primjenom linearne metode tijekom procijenjenog očekivanog vijeka upotrebe kako slijedi:

Građevinski objekti	20 godina
---------------------	-----------

Zemljište i sredstva u izgradnji se ne amortiziraju.

J. Umanjenje vrijednosti imovine

Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine te ulaganja u nekretnine pregledava se na svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo postoji li bilo kakva indikacija o umanjenju njihove vrijednosti. Ukoliko indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Za goodwill i nematerijalnu imovinu koja ima nedefiniran vijek upotrebe ili još nije spremna za korištenje, nadoknadivi iznos se utvrđuje na svaki datum izvještavanja.

Umanjenje vrijednosti imovine priznaje se ako knjigovodstvena vrijednost imovine ili njezina jedinica koja stvara novac prelazi njezin nadoknadivi iznos. Jedinica koja stvara novac najmanja je skupina sredstava koja se može identificirati i stvara novčane tokove koji su nezavisni od ostale imovine i ostalih skupina sredstava.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Gubici od umanjenja vrijednosti imovine priznaju se unutar dobiti ili gubitka. Gubici od umanjenja vrijednosti koji se odnose na jedinice koje stvaraju novac, alociraju se kako bi smanjili stvarnu vrijednost goodwilla alociranog po jedinicama, a nakon toga kako bi smanjili knjigovodstvenu vrijednost stvarnog iznosa druge imovine te jedinice (grupe jedinica) u istom omjeru.

Nadoknadivi iznos imovine ili jedinice koja stvara novac priznaje su u višem iznosu od njezine vrijednosti u upotrebi i njezine fer vrijednosti umanjenje za troškove prodaje. Prilikom procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se na njihovu sadašnju vrijednost koristeći kamatnu stopu prije poreza koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i posebnih rizika vezanih uz tu imovinu.

Gubici od umanjenja vrijednosti priznati u prethodnim razdobljima procjenjuju se na datum izvještavanja ukoliko postoje indikacije koje ukazuju da gubitak više ne postoji ili se smanjio. Gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se samo ako knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost imovine koja bi bila utvrđena, umanjenju za amortizaciju, a da gubici od umanjenja vrijednosti imovine nisu bili priznati.

K. Imovina namijenjena prodaji

Imovina se klasificira u izvještaju o financijskom položaju kao „namijenjena prodaji“ ako je vrlo vjerojatno da će se njena knjigovodstvena vrijednost prvenstveno nadoknaditi prodajom u razdoblju od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma, a ne stalnim korištenjem. Dugotrajna imovina koja se u izvještaju o financijskom položaju tekućeg razdoblja iskazuje kao namijenjena prodaji, ne reklasificira se u izvještaju o financijskom položaju u usporednom razdoblju. Nekretnine, postrojenja i oprema koje su namijenjene prodaji se mjere po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti umanjenju za troškove prodaje ili otuđenja, ovisno o tome što je niže. Imovina namijenjena prodaji se ne amortizira.

L. Zalihe

Zalihe plina, trgovačke robe i sirovine su u poslovnim knjigama vrednovane prema nabavnoj vrijednosti, primjenom metode prosječne nabavne cijene, ili neto tržišnoj vrijednosti, ovisno koja je niža. Neto utrživa vrijednost je procijenjena prodajna cijena u tijeku redovnog poslovanja umanjena za troškove prodaje. Trošak nabave uključuje troškove nabave, trošak konverzije i trošak njihova dovođenja na postojeću lokaciju i stanje umanjeno za diskonte i rabate. Nekurentnim zalihama trgovačke robe vrijednost se smanjuje na teret dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja.

M. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u banci, novac u blagajni i depozite po viđenju te druga kratkoročna likvidna ulaganja koja se mogu trenutno konvertirati u poznate iznose novca i kod kojih je rizik promjene vrijednosti beznačajan.

N. Financijski instrumenti

a) Priznavanje

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Grupe kada Grupa postane strana ugovornih odredbi instrumenta.

Financijska imovina i financijske obveze početno se mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi koji se mogu izravno pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine i financijskih obveza (osim financijske imovine i financijskih obveza koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak) dodaju se ili odbijaju od fer vrijednosti financijske imovine ili financijskih obveza, prema potrebi, pri početnom priznavanju. Transakcijski troškovi koji se mogu izravno pripisati stjecanju financijske imovine ili financijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak priznaju se odmah u dobiti i gubitku.

b) Klasifikacija financijske imovine

Prilikom početnog priznavanja, financijska imovina se klasificira kao mjerena po: amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) ili fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL). Grupa klasificira svoju financijsku imovinu u sljedeće kategorije: po amortiziranom trošku (potraživanja od kupaca i ostala potraživanja, dani zajmovi) i po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (derivativna financijska imovina).

Financijska imovina mjeri se po amortiziranom trošku ako ispunjava oba sljedeća uvjeta i ako se ne vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL):

- imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova; i
- ugovorni uvjeti financijske imovine na određene datume pretpostavljaju novčane tokove koji su plaćanja po osnovi glavnice i kamata na nepodmirenu glavnice (SPPI).

Dužnički instrument mjeri se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) samo ako ispunjava oba sljedeća uvjeta i ne vrednuje se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL):

- imovina se drži unutar poslovnog modela čiji se cilj postiže prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom financijske imovine; i
- ugovorni uvjeti financijske imovine na određene datume pretpostavljaju novčane tokove koji su plaćanja po osnovi glavnice i kamata na nepodmirenu glavnice (SPPI).

Kod početnog priznavanja vlasničkog ulaganja koja se ne drže radi trgovanja, Društvo može neopozivo odlučiti prikazati naknadne promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Ova odluka se provodi na temelju svake investicije pojedinačno.

Sva ostala financijska imovina klasificira se kao mjerena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL).

Nadalje, kod početnog priznavanja, Grupa može neopozivo odrediti financijsku imovinu koja na drugi način ispunjava zahtjeve za mjerenje po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) kao po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL) ako se time eliminira ili značajno smanjuje računovodstvena neusklađenost koja bi inače nastala.

Procjena poslovnog modela

Grupa procjenjuje cilj poslovnog modela u kojem se imovina drži na razini portfelja jer to najbolje odražava način na koji se upravlja poslovanjem i pružaju informacije Upravi.

Financijska imovina koja se drži za trgovanje ili kojom se upravlja i čija se uspješnost procjenjuje na temelju fer vrijednosti, mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL) jer se ne drži za prikupljanje ugovornih novčanih tokova niti za prikupljanje ugovornih novčanih tokova i za prodaju financijske imovine.

Procjena jesu li ugovorni novčani tokovi jedino plaćanja po osnovi glavnice i kamata

Za potrebe ove procjene, „glavnica“ se definira kao fer vrijednost financijske imovine kod početnog priznavanja. „Kamata“ se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca i za kreditni rizik vezan uz nepodmireni iznos glavnice u određenom vremenskom razdoblju i za ostale osnovne rizike i troškove kreditiranja (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene jesu li ugovorni novčani tokovi plaćanja po osnovi glavnice i kamata na nepodmirenu glavnice (SPPI), Društvo razmatra ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje procjenu sadrži li financijska imovina ugovornu odredbu koja bi mogla promijeniti vrijeme ili iznos ugovornih novčanih tokova tako da se ne bi ispunio taj uvjet.

Prilikom procjene, Grupa razmatra:

- nepredviđene događaje koji bi mogli promijeniti iznos i vrijeme novčanih tokova
- uvjete prijevremenog plaćanja i produženja i
- značajke koje ograničavaju pristup Društva novčanim sredstvima iz navedene imovine.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

c) Naknadno mjerenje financijske imovine

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL)

Imovina u ovoj kategoriji se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Neto dobiti i gubici, uključujući prihod od kamata i prihod od dividendi se priznaje u dobiti ili gubitku.

Financijska imovina po amortiziranom trošku.

Imovina u ovoj kategoriji se naknadno mjeri po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

d) Prestanak priznavanja financijske imovine

Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu samo kada isteknu ugovorna prava na novčane tijekomove ili kada prenosi financijsku imovinu, sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad financijskom imovinom na drugu osobu. Ako Grupa ne prenosi i ne zadržava suštinski sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom te nastavlja kontrolirati prenesenu imovinu, Grupa priznaje svoj zadržani udjel u imovini i povezanu obvezu za iznose koje će možda morati platiti.

U slučaju prestanka priznavanja financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku, razlika između knjigovodstvene vrijednosti i iznosa primljene naknade i potraživanja priznaje se u računu dobiti i gubitka. Nadalje, pri prestanku priznavanja ulaganja u dužnički instrument mjereno po FVOCI, kumulativna dobit ili gubitak prethodno akumuliran u rezervi za revalorizaciju ulaganja reklasificira se u dobit ili gubitak, izuzev vlasničkih instrumenata za koje je odabrana FVOCI opcija.

e) Reklasifikacija

Financijska imovina se ne reklasificira nakon početnog priznavanja, osim u razdoblju nakon što Društvo promijeni svoj poslovni model za upravljanje financijskom imovinom.

f) Financijske obveze i vlasnički instrumenti

Sve financijske obveze naknadno se mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope ili po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Grupa financijske obveze mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (derivativne financijske obveze).

Razvrstavanje u obveze ili glavnice

Dužnički i glavnički instrumenti se razvrstavaju ili kao financijske obveze ili u glavnice, u skladu sa suštinom ugovornog sporazuma.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je ugovor koji pruža dokaz o ostatku udjela u imovini subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza.

Financijske obveze

Ostale financijske obveze, uključujući obveze po zajmovima i kreditima se početno mjere po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcije. Ostale financijske obveze se kasnije mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak financijske obveze i rashodi od kamata raspoređuju tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa jest stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi diskontiraju tijekom očekivanog vijeka financijske obveze ili kraćeg razdoblja ako je primjenjivo.

Prestanak priznavanja financijskih obveza

Grupa prestaje priznavati financijske obveze onda, i samo onda kad su obveze Društva podmirene, poništene ili su istekle.

g) Derivativni financijski instrumenti

Derivativni financijski instrumenti početno se priznaju po fer vrijednosti na dan zaključivanja derivativnih ugovora, a naknadno se mjere po njihovoj fer vrijednosti. Kada derivativni instrumenti imaju pozitivnu fer vrijednost priznati su u imovini, dok se u slučaju negativne fer vrijednosti iskazuju u obvezama. Promjene fer vrijednosti derivativnih instrumenata priznaju se u dobiti ili gubitku u periodu u kojem nastaju.

Grupa koristi derivativne financijske instrumente kako bi se na optimalan način zaštitilo od izloženosti valutnom i cjenovnom riziku koji proizlazi iz poslovnih, financijskih i ulagačkih aktivnosti. Grupa ne drži niti izdaje derivativne financijske instrumente u špekulativne svrhe. Derivativni financijski instrumenti uključuju terminske ugovore u stranoj valuti te futures ugovore.

Spot transakcije koje se odnose na kupoprodaju stranih valuta te futures ugovora iskazuju se po datumu trgovanja. Pozitivna ili negativna fer vrijednost spot transakcije od datuma trgovanja do datuma namire iskazuje se u izvještaju o financijskom položaju kao potraživanje i obveza, te kroz dobit ili gubitak.

O. Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Grupa priznaje rezervacije za očekivane kreditne gubitke od ulaganja u dužničke instrumente koji se mjere po amortiziranom trošku (dane zajmove) te za potraživanja od kupaca. Iznos očekivanih kreditnih gubitaka izračunava se na svaki datum izvještavanja kako bi odražavao promjene u kreditnom riziku od početnog priznavanja pojedinog financijskog instrumenta.

Grupa uvijek priznaje cjeloživotne očekivane kreditne gubitke (ECL) za potraživanja od kupaca temeljem odabranog pojednostavljenog pristupa. Očekivani kreditni gubici na ovu financijsku imovinu procjenjuju se na temelju matrice dana kašnjenja kreirane na temelju povijesnog iskustva Grupe u pogledu kreditnih gubitaka, usklađene s faktorima koji su specifični za dužnike. Grupa trenutno ne usklađuje stopu gubitka za buduće makroekonomske uvjete budući da nije provelo analizu utjecaja makroekonomskih čimbenika na povijesne stope gubitka, uključujući vremensku vrijednost novca gdje je to prikladno.

Za sve ostale financijske instrumente Grupa priznaje cjeloživotni ECL-a kada je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Međutim, ako se kreditni rizik na financijskom instrumentu nije značajno povećao od početnog priznavanja, Grupa mjeri gubitak za taj financijski instrument u iznosu jednakom 12-mjesečnom ECL-u.

Cjeloživotni ECL predstavlja očekivane kreditne gubitke koji će proizaći iz svih mogućih događaja neispunjenja obveza tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta. Nasuprot tome, 12-mjesečni ECL predstavlja dio cjeloživotnog ECL-a uslijed vjerojatnosti nastanka statusa neispunjenja obveza u sljedećih 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Prilikom procjene je li kreditni rizik na financijskom instrumentu značajno porastao od početnog priznavanja, Grupa uspoređuje rizik nastanka statusa neispunjenja obveza na datum izvještavanja s rizikom nastanka statusa neispunjenja obveza financijskog instrumenta na datum početnog priznavanja. Prilikom ove procjene, Grupa uzima u obzir i kvantitativne i kvalitativne informacije koje su razumne i dostupne, uključujući povijesno iskustvo te koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili angažmana.

Konkretno, Grupa se prilikom procjene značajnog pogoršanja kreditnog rizika oslanja na dane kašnjenja. Ukoliko dužnik kasni više od 90 dana, tada Grupa pretpostavlja da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Unatoč naprijed navedenom, pretpostavlja se da se kreditni rizik na financijskom instrumentu nije značajno povećao od početnog priznavanja ako se utvrdi da financijski instrument ima nizak kreditni rizik na datum izvještavanja.

Utvrđeno je da financijski instrument ima nizak kreditni rizik ako:

- Financijski instrument ima niski rizik nastanka statusa neispunjenja obveza,
- Dužnik ima snažnu sposobnost da podmiri svoje ugovorne obveze u kratkom roku, i
- Nepovoljne promjene ekonomskih i poslovnih uvjeta na duži rok mogu, ali ne moraju nužno, smanjiti sposobnost zajmoprimca da ispuni svoje ugovorne obveze novčanog toka.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Grupa redovito prati učinkovitost korištenih kriterija za utvrđivanje je li došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika i revidira ih kako bi se osiguralo da kriteriji mogu identificirati značajno povećanje kreditnog rizika prije nego što dođe do kašnjenja u plaćanjima.

Definicija statusa neispunjenja obveze

Sljedeće činjenice koje predstavljaju slučaj nepodmirenja za potrebe upravljanja unutarnjim kreditnim rizikom, Grupa smatra povijesnim iskustvom koje pokazuju da financijska imovina koja zadovoljava bilo koji od sljedećih kriterija općenito nije nadoknadiva:

- kada je dužnik prekršio financijske klauzule; ili
- podaci koji su interno razvijeni ili dobiveni iz vanjskih izvora ukazuju na to da je malo vjerojatno da će dužnik isplatiti svoje vjerovnike, uključujući i Grupu, u cijelosti (bez uzimanja u obzir bilo kojeg kolaterala koje drži Grupa).

Bez obzira na gore navedenu analizu, Grupa smatra da je došlo do neispunjavanja obveza kada je financijska imovina dospjela više od 90 dana, a nisu plaćene obveze po istoj, osim ako Grupa ne raspolaže razumnim i potkrijepljivim informacijama kako bi pokazala prikladniji kriterij kašnjenja.

Kreditno umanjena financijska imovina

Financijska imovina je kreditno umanjena kada je došlo do jednog ili više događaja koji imaju štetan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove te financijske imovine. Dokaz da je financijsko sredstvo kreditno umanjeno uključuje dostupne podatke o sljedećim događajima:

- značajne financijske poteškoće izdavatelja ili dužnika;
- kršenje ugovora, kao neispunjenje obveze (definirano iznad);
- kada izdavatelj dužniku, zbog financijskih poteškoća dužnika, odobrava istom koncesiju koju inače ne bi uzeo u obzir;
- postaje vjerojatno da će dužnik otići u stečaj ili drugu financijsku reorganizaciju
- nestanak aktivnog tržišta za određenu financijsku imovinu zbog financijskih poteškoća.

Politika otpisa

Grupa otpisuje financijsku imovinu kada postoje podaci koji ukazuju na to da je dužnik u ozbiljnim financijskim poteškoćama i da nema realnih izgleda za povrat, npr. kada je dužnik stavljen pod likvidaciju ili je u stečajnom postupku ili u slučaju potraživanja od kupaca, kada su iznosi dospjeli preko dvije godine, ovisno što se prije dogodi. Otpisana financijska imovina i dalje može biti podložna aktivnostima naplate postupaka Grupe, uzimajući u obzir pravne savjete gdje je to prikladno. Prihod od naplate prethodno otpisane financijske imovine se priznaje u računu dobiti i gubitka.

Mjerenje i priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka je funkcija vjerojatnosti nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. Probability of Default, PD), gubitka u slučaju nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. Loss Given Default, LGD), tj. veličine gubitka ako dođe do neispunjenja) i izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza (eng. Exposure at Default, EAD). Procjena vjerojatnosti neispunjavanja obveza i gubitka zbog neispunjavanja obveza temelji se na povijesnim podacima te informacijama navedenim u prethodnim paragrafima. Što se tiče izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjenja obveza, za financijsku imovinu ona predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine na datum izvještavanja. Za ugovore o financijskim jamstvima, izloženost uključuje iznos koji je povučen na datum izvještavanja, zajedno sa svim dodatnim iznosima za koje se očekuje da će biti povučeni u budućnosti prema zadanom datumu koji se određuje na temelju povijesnog trenda, kao i razumijevanje Grupe o specifičnim budućim potrebama financiranja dužnika i druge relevantne informacije koje se odnose na budućnost.

Za financijsku imovinu, očekivani kreditni gubitak se procjenjuje kao razlika između svih ugovornih novčanih tijekova koji dopijevaju u skladu s ugovorom i svih očekivanih novčanih tijekova, diskontirana po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi.

Ako je Grupa mjerila rezervacije za očekivane kreditne gubitke za financijski instrument u iznosu cjeloživotnog ECL-a u prethodnom izvještajnom razdoblju, ali na trenutni datum izvještavanja utvrđuje da uvjeti za cjeloživotni ECL-a više nisu ispunjeni, Grupa mjeri gubitak u iznosu jednakom 12-mjesečnom ECL-u na trenutni datum izvještavanja, osim za imovinu za koju je korišten pojednostavljeni pristup (potraživanja od kupaca).

Grupa priznaje dobit ili gubitak od umanjenja u računu dobiti i gubitka za sve financijske instrumente s odgovarajućim usklađenjem knjigovodstvenog iznosa kroz račun rezerviranja za očekivane kreditne gubitke.

P. Rezerviranja

Rezerviranje je priznato kad Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlih događaja, te je vjerojatno (više da nego ne), da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdano se može procijeniti iznos obveze. Iskazani iznos rezerviranja odražava najbolju moguću procjenu naknade koju će biti potrebno isplatiti radi namire sadašnje obveze na kraju izvještajnog razdoblja uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti povezane s obvezom. Kad je iznos smanjenja vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će nastati kako bi se podmirila obveza, utvrđenih korištenjem procijenjene bez rizične kamatne stope kao diskontne stope. Kad se koristi diskontiranje, svake se godine utjecaj diskontiranja knjiži kao financijski trošak, te je iskazana vrijednost rezerviranja povećana svake godine za proteklo vrijeme.

Q. Strane valute

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u funkcionalnu valutu upotrebom tečaja važećeg na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze denominirane u stranoj valuti na dan sastavljanja izvještaja o financijskom položaju preračunate su u funkcionalnu valutu upotrebom tečaja važećeg na dan sastavljanja izvještaja o financijskom položaju. Dobici ili gubici od tečajnih razlika, koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija te iz preračuna monetarne imovine i obveza izraženih u stranim valutama, priznaju se u dobit ili gubitak.

Nemonetarna imovina i stavke koje se mjere po povijesnom trošku strane valute se ne preračunavaju. Nemonetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama koje su iskazane po fer vrijednosti, preračunavaju se u funkcionalnu valutu po tečaju važećem na dan utvrđivanja fer vrijednosti.

Tečajne razlike se priznaju u dobit ili gubitak razdoblja u kojem nastaju, osim:

- tečajnih razlika po primljenim zajmovima i kreditima u stranoj valuti koji se odnose na imovinu u izgradnji namijenjenu budućoj proizvodnji, koje su uključene u trošak imovine ako se promatraju kao usklađenje troškova kamata na obveze po tim zajmovima i kreditima
- tečajnih razlika s naslova monetarnih potraživanja ili obveza iz odnosa s inozemnim poslovanjem, čije namirenje nije planirano ni izgledno, te koje stoga sačinjavaju dio neto ulaganja u inozemno poslovanje, koje se prvo priznaju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i prilikom prodaje cijelog ili dijela neto ulaganja prenose s kapitala na teret dobiti ili gubitaka.

Stavke uključene u financijske izvještaje svakog pojedinog društva u Grupi iskazane su u valuti primarnog ekonomskog okruženja u kojem društvo posluje ("funkcionalna valuta"). Konsolidirani financijski izvještaji prezentirani su u hrvatskoj valuti, kuni ("kn"), koja je također funkcionalna valuta Društva.

Prihodi i rashodi te novčani tokovi inozemnih operacija preračunati su u funkcionalnu valutu Društva i Grupe korištenjem tečaja koji približno odražava tečaj na dan transakcije (prosječni tečaj za godinu), a njihova imovina i obveze preračunate su po tečaju važećem na kraju godine. Sve tečajne razlike, nastale ovakvim preračunom, prikazuju se na zasebnoj poziciji unutar glavnice. Primjenjivi tečajevi relevantnih stranih valuta uključeni su u objave vezano uz valutni rizik.

Tečajne razlike nastale preračunom neto ulaganja u inozemno poslovanje priznaju se unutar glavnice. Prilikom prodaje inozemne operacije, tečajne razlike priznaju se u dobiti ili gubitku kao dio dobiti ili gubitka od prodaje inozemnog poslovanja.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

R. Oporezivanje

Porezni rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti tekuće godine. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazane u računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su važeće na datum izvještaja o financijskom položaju.

Odgođeni porez

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje po svim odbitnim privremenim razlikama do iznosa oporezive dobiti za koji je vjerojatno da će biti na raspolaganju i omogućiti korištenje odbitnih privremenih razlika.

Odgođene porezne obveze i porezna imovina ne priznaju se po privremenim razlikama koje proizlaze iz goodwilla ili početnim priznavanjem druge imovine i obveza, osim kod poslovnog spajanja, u transakcijama koje ne utječu ni na poreznu niti računovodstvenu dobit. Odgođene porezne obveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i pridružena društva, odnosno udjela u zajedničkim ulaganjima, osim kada je vjerojatno da se privremene razlike neće moći koristiti u skoroj budućnosti.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na kraju svakog izvještajnog razdoblja i umanjuje u onom iznosu za koji više nije vjerojatno da će biti raspoloživ kao dostatna oporeziva dobit za koju je moguć povrat cijelog ili dijela porezne imovine.

Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na poreznim zakonima koji su važeći na kraju izvještajnog razdoblja. Izračun odgođenih poreznih obaveza i odgođene porezne imovine odražava iznos za koji se očekuje da će nastati obveza ili povrat na datum izvještavanja.

Odgođena porezna imovina i obaveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo da se tekućom poreznom imovinom pokriju tekuće porezne obaveze te kada se odnose na porezne prihode koje utvrđuje ista porezna uprava, a Društvo namjerava sravniti svoju tekuću poreznu imovinu s poreznim obavezama.

Tekući i odgođeni porez za razdoblje

Tekući i odgođeni porez priznaje se na teret ili u korist računa dobiti i gubitka, osim poreza koji se odnosi na stavke koje se iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti ili izravno u kapitalu, u tom slučaju se i porez također iskazuje u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, odnosno izravno u kapitalu. Kod tekućih i odgođenih poreza koji proizlaze iz priznavanja poslovnog pripajanja, porezni učinak se uključuje u obračun poslovnog spajanja.

S. Primanja zaposlenih

Obvezni doprinosi u mirovinski fond

Obveze za doprinose u obvezni mirovinski fond se uključuju kao trošak unutar dobiti ili gubitka u razdoblju u kojem su nastale.

Kratkoročni primici

Obveze za kratkoročne primitke zaposlenicima se ne diskontiraju i priznaju se kao trošak unutar dobiti ili gubitka kad se usluga pruži.

T. Neto financijski prihodi/(troškovi)

Financijski prihodi i troškovi obuhvaćaju obračunatu kamatu na zajmove i zatezne kamate, dobitke i gubitke od tečajnih razlika. Dobici i gubici od tečajnih razlika uključuju dobitke umanjene za gubitke od spot kupoprodaje stranih valuta, izračunate kao razlika između ugovorenog i službenog tečaja na dan.

Prihod od kamate se priznaje u dobiti ili gubitku primjenom metode obračunatih prihoda, koristeći efektivnu kamatnu stopu.

Financijski trošak sastoji se od kamata na primljene kredite, zateznih kamata i gubitaka od tečajnih razlika. Troškovi od zajmova priznaju se u dobiti ili gubitku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Realizirani dobitci i gubici od derivativnih instrumenata uključuju dobitke umanjene za gubitke od terminske kupoprodaje stranih valuta, izračunate kao razlika između ugovorenog i službenog tečaja na dan.

U. Najmovi

Grupa unajmljuje određene nekretnine, postrojenja i opremu. Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme u kojima Grupa snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Najmovi u kojima Grupa ne snosi bitan udio rizika i koristi vlasništva klasificiraju se kao operativni najmovi. Plaćanja po osnovi operativnih najмова iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi u razdoblju trajanja najma.

V. Isplata dobiti

Udjeli u dobiti priznaju se u izvještaju o promjenama u kapitalu i prikazuju kao obveza u razdoblju u kojem su izglasani.

W. Priznavanje prihoda

Prihodi se mjere po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za naknadu. Prihodi se umanjuju za povrate od kupaca, količinske i slične popuste.

Prihodi od prodaje prirodnog plina, električne energije i robe

Osnovno načelo MSFI 15 je da Grupa priznaje prihode od prodaje kako bi se prikazao prijenos prirodnog plina, električne energije ili robe kupcima u iznosu koji odražava naknadu za koju Grupa očekuje da ima pravo u zamjenu za tu robu ili prirodni plin. Osnovno načelo iskazano je u okviru modela koji se sastoji od pet koraka.

Grupa razmatra postoje li u ugovoru druge obveze koje su zasebne ugovorne činidbe na koje treba rasporediti dio transakcijske cijene. Kod određivanja transakcijske cijene, Grupa razmatra učinke varijabilnih naknada, postojanje značajnih komponenti financiranja i naknade koja se plaćaju kupcu.

Pružanje usluga

Osnovno načelo MSFI 15 je da Društvo priznaje prihode od prodaje kako bi se prikazao prijenos usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu za koju Grupa očekuje da ima pravo u zamjenu za tu uslugu. Osnovno načelo iskazano je u okviru modela koji se sastoji od pet koraka.

Grupa razmatra postoje li u ugovoru druge obveze koje su zasebne ugovorne činidbe na koje treba rasporediti dio transakcijske cijene. Kod određivanja transakcijske cijene, Grupa razmatra učinke varijabilnih naknada, postojanje značajnih komponenti financiranja, beskamatnu naknadu i naknade koja se plaćaju kupcu.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata se priznaju po načelu nastanka na temelju nepodmirene glavnice i po primjenjivoj efektivnoj kamatnoj stopi, a to je stopa kojom se procijenjeni budućni novčani primici diskontiraju tijekom očekivanog vijeka financijskog sredstva do njegovog neto knjigovodstvenog iznosa utvrđenog prilikom početnog priznavanja.

3. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Prihodi od najma

Prihodi po osnovi poslovnog najma priznaju se ravnomjerno tijekom trajanja najma.

Prihodi od građevinskih radova

Prihodi od građevinskih radova se priznaju na temelju input metode (nastali troškovi do određenog datuma) mjerenjem napredovanja prema potpunom ispunjavanju obveze izvršenja.

Y. Standardi i tumačenja koji još nisu važeći

Objavljeni su određeni standardi, izmjene i tumačenja postojećih standarda koji se mogu primjenjivati, ali nisu obvezni za razdoblje koje završava 31. prosinca 2018. godine i/ili nisu usvojeni od strane Europske unije te kao takvi nisu primijenjeni u pripremi ovih financijskih izvještaja.

MSFI 16: Najmovi

MSFI 16 uvodi jedinstven bilančni model za računovodstvo najmova kod najmoprimaca. Najmoprimac priznaje pravo korištenja imovine koja predstavlja pravo na korištenje predmetne imovine te obvezu najma koji predstavlja obvezu plaćanja najma. Postoji mogućnost iznimke za kratkoročne najmove i najmove predmeta male vrijednosti. Računovodstvo najmodavca ostaje slično postojećem standardu to jest najmodavci i dalje klasificiraju najmove kao financijski ili poslovni najam. Standard će biti na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine.

Grupa očekuje da primjena novog standard MSFI 16 Najmovi dovodi do materijalnih promjena financijskih izvještaja u razdoblju prve primjene standarda. Grupa procjenjuje utjecaj na izvještaj o financijskom položaju u iznosu od 8,5 milijuna kuna priznate vrijednosti imovine s pravom korištenja i obveza po najmu za 2 ugovora o najmu prostora te 22 ugovora o operativnom leasingu vozila. Također, Grupa procjenjuje da novi standard MSFI 16 neće imati značajan utjecaj na izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Grupe te se ne očekuje značajan utjecaj na operativne i ostale administrativne troškove.

4. ODREĐIVANJE FER VRIJEDNOSTI

Fer vrijednost se utvrđuje kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja, ili u njihovom nedostatku, cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Grupa ima pristup na datum mjerenja. Za većinu financijskih instrumenata koje se vode po fer vrijednosti na datum izvještavanja se njihova fer vrijednost obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge financijske instrumente, novac i novčane ekvivalente, depozite, dane zajmove, potraživanja prema kupcima, primljene kredite, obveze prema dobavljačima i ostale obveze, knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospjeća ovih financijskih instrumenata.

Određivanje hijerarhije fer vrijednosti

Međunarodni standard financijskog izvještavanja 7: **Financijski instrumenti: Objavljivanje**, zahtijeva određivanje hijerarhije fer vrijednosti financijskih instrumenata na tri razine i objavu podataka o financijskim instrumentima koji se u financijskim izvještajima mjere po fer vrijednosti koristeći prikaz po razinama:

- Razina 1: kotirane cijene na aktivnim tržištima za imovinu i obveze.
- Razina 2: primjena tehnika procjene kod koje se podaci koji utječu na utvrđenu fer vrijednost financijskih instrumenata temelje na vidljivim tržišnim podacima, usporedbi fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova ili druga tehnika procjene.
- Razina 3: primjena tehnika procjene kod koje se podaci koji utječu na utvrđenu fer vrijednost financijskih instrumenata ne temelje na vidljivim tržišnim podacima.

Financijski instrumenti Grupe koji se mjeri po fer vrijednosti na 31. prosinca 2018. godine su kako slijedi:

u tisućama kuna	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti				
- futures ugovori	299.623	-	-	299.623
<hr/>				
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti				
- futures ugovori	(293.514)	-	-	(293.514)
<hr/>				

Financijski instrumenti Grupe koji se mjeri po fer vrijednosti na 31. prosinca 2017. godine su kako slijedi:

u tisućama kuna	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti				
- futures ugovori	3.384	-	-	3.384
<hr/>				

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja smatra se razumnom procjenom njihove fer vrijednosti.

Dani zajmovi i depoziti

Knjigovodstvena vrijednost danih zajmova i depozita približna je njenoj fer vrijednosti s obzirom na kratkoročno dospijeće.

Financijske obveze

Fer vrijednost koja je određena u svrhu objavljivanja, izračunata je na temelju sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova glavnice i kamata, diskontiranih pomoću tržišne kamatne stope na datum izvještavanja.

Derivatni financijski instrumenti

Fer vrijednost derivativnih instrumenata kojima se trguje na uređenom tržištu temelji se na javno dostupnoj dnevnoj cijeni obračuna (settlement price).

Ostalo

Društvo smatra da je knjigovodstvena vrijednost ostale financijske imovine i ostalih financijskih obveza na datum izvještavanja približno jednaka njihovoj fer vrijednosti.

5. OVISNA DRUŠTVA

Grupi čini Društvo i slijedeća ovisna društva koje Društvo kontrolira:

Naziv ovisnog društva	Zemlja	Vlasnički udio (%) 31. prosinac 2018.	Vlasnički udio (%) 31. prosinac 2017.
Direktno u vlasništvu Energia Naturalis d.o.o.			
Prvo plinarsko društvo d.o.o.	Hrvatska	100%	100%
Prvo plinarsko društvo - opskrba poslovnih korisnika d.o.o.	Hrvatska	100%	100%
Prvo plinarsko društvo - opskrba kućanstava d.o.o.	Hrvatska	100%	100%
Prvo plinarsko društvo - distribucija plina d.o.o.	Hrvatska	100%	100%
ENNA Power d.o.o.	Hrvatska	100%	100%
ENNA ESCO d.o.o.	Hrvatska	100%	100%
ENNA Infosense d.o.o.	Hrvatska	100%	100%
ENNA Properties d.o.o.	Hrvatska	100%	100%
ENNA Investments d.o.o. (ranije: Prvo plinarsko društvo - investicije d.o.o.)	Hrvatska	100%	100%
ENNA Agro d.o.o.	Hrvatska	100%	0%
ENNA Turizam d.o.o.	Hrvatska	100%	0%
ENNA Transport d.o.o. (ranije: PPD Transport d.o.o.) (i)	Hrvatska	99,96%	0%
PPD Solarpark Kft (ii)	Mađarska	0%	70%
Prvo plinarsko društvo - korporativne funkcije d.o.o. (iii)	Hrvatska	0%	100%
Seacoast d.o.o. (iv)	Hrvatska	0%	100%
Prvi ruž nekretnine d.o.o. (v)	Hrvatska	0%	100%
Prvo plinarsko društvo - financijska ulaganja d.o.o. (vi)	Hrvatska	0%	100%
Indirektno - u vlasništvu Prvo plinarsko društvo d.o.o.			
PPD Hungaria Energiakereskedo Kft	Mađarska	100%	100%
Prvo plinarsko društvo d.o.o.	Srbija	100%	100%
PPD Global S.A.	Švicarska	100%	100%
PPD energija d.o.o. (ranije: Energija Naturalis Int d.o.o.)	Slovenija	100%	100%
PPD d.o.o.	Bosna i Hercegovina	100%	100%
Nikolina obala d.o.o. (vii)	Hrvatska	0%	100%
ENNA Transport d.o.o. (ranije: PPD Transport d.o.o.) (i)	Hrvatska	0%	58%
Indirektno - u vlasništvu ENNA INVESTMENTS d.o.o.			
ENNA Biomasa Vukovar d.o.o.	Hrvatska	100%	0%
Indirektno - u vlasništvu ENNA TURIZAM d.o.o.			
ENNA TURIZAM Projekt 1 d.o.o. (viii)	Hrvatska	100%	0%
ENNA TURIZAM Projekt 2 d.o.o.	Hrvatska	100%	0%
Indirektno - u vlasništvu Energija Naturalis Int d.o.o. (Slovenija)			
Energija Naturalis dooel	Sjeverna Makedonija	100%	100%
Indirektno - u vlasništvu PPD Solarpark Kft (Mađarska)			
Alderaan SolarPark Kft (ii)	Mađarska	0%	70%
Tatooine SolarPark Kft (ii)	Mađarska	0%	70%

i/ Ovisno društvo Prvo plinarsko društvo d.o.o. je u ožujku 2018. godine povećalo udjel u ovisnom društvu ENNA TRANSPORT d.o.o. na 78,98% te je u prosincu prodano Društvu. Na dan 12. prosinca 2018. godine je dodatno povećano ulaganje čime je Društvo postalo vlasnik ukupno 99,96% udjela u ENNA Transport d.o.o.

ii/ Društvo je 6. veljače 2018. godine prodalo preostalih 70% udjela u ovisnom društvu PPD Solarpark Kft povezanoj osobi (bilješka 29b). Ovisna društva u vlasništvu PPD Solarpark Kft nisu aktivno obavljala djelatnost na 31. prosinca 2017. godine te nisu konsolidirana jer nisu značajna.

iii/ Ovisno društvo Prvo plinarsko društvo – korporativne funkcije d.o.o. je prodano na dan 2. srpnja 2018. godine.

iv/ Ovisno društvo Seacoast d.o.o. je prodano na dan 20. travnja 2018. godine (bilješka 29b).

v/ Ovisno društvo Prvi ruž nekretnine d.o.o. je 11. prosinca 2018. godine pripojeno društvu ENNA Properties d.o.o. (bilješka 24c).

vi/ Ovisno društvo Prvo plinarsko društvo – financijska ulaganja d.o.o. je pripojeno Društvu Rješenjem trgovačkog suda u Osijeku na dan 11. srpnja 2018. godine (bilješka 24c).

vii/ Udjel u ovisnom društvu Nikolina obala d.o.o. je u siječnju 2018. prodano povezanoj osobi (bilješka 29b).

viii/ Tijekom 2019. godine je ovisno društvo ENNA Turizam d.o.o. prodalo udjel u ENNA Turizam Projekt 1 d.o.o. Društvu.

6. PRIHODI OD PRODAJE

	2018.	2017.
	000'kn	000'kn
Prodaja plina poduzetnicima	10.323.586	7.750.814
Prodaja plina građanstvo	25.188	28.380
Prihodi od prodaje električne energije	51.119	18.748
Prihodi od prodaje robe	102.537	489.135
Prihodi od prijevoza tereta	96.611	98.056
Prihodi od građevinskih radova	74.819	1.459
	10.673.860	8.386.592

7. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	2018. 000'kn	2017. 000'kn
Prihodi od otpisa obveza	91.756	-
Prihodi od otpada	19.223	-
Prihodi od naknade za distribuciju	438	1.808
Ostali poslovni prihodi	22.373	34.912
	133.790	36.720

Prihodi od otpisa obveza u iznosu od 91.756 tisuća kuna se odnose na otpis prema predstečajnoj nagodbi u tada ovisnom društvu e-Kolektor d.o.o. Ostali poslovni prihodi u 2018. godini uključuju smanjenje umanjena vrijednosti potraživanja u iznosu od 10.426 tisuća kuna (2017.: 31.830 tisuća kuna).

8. TROŠAK PRODANE ROBE I USLUGA

	2018. 000'kn	2017. 000'kn
Trošak nabavljenog plina	10.114.606	7.396.727
Trošak nabavljene električne energije	49.769	18.027
Trošak robe i usluga	253.171	563.974
	10.417.546	7.978.728

9. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2018. 000'kn	2017. 000'kn
Bruto plaće i nadnice	48.169	31.894
Doprinosi na plaće	8.806	5.388
	56.975	37.282

Troškovi osoblja za Grupu uključuju 8.062 tisuće kn (2017.: 5.482 tisuće kn) plaćenih doprinosa u obvezni mirovinski fond. Doprinosi se izračunavaju kao postotak bruto plaća zaposlenih.

10. OSTALI TROŠKOVI IZ POSLOVANJA

	2018. 000'kn	2017. 000'kn
Sponzorstva i donacije	24.090	27.584
Vrijednosno usklađenje kupaca	1.716	19.030
Ostali troškovi zaposlenih	8.199	6.093
Vrijednosno usklađenje ulaganja	24.169	-
Trošak rezerviranja	10.570	-
Intelektualne usluge	8.924	5.994
Članarine i naknade	7.037	5.403
Bankovne naknade	7.762	4.777
Reprezentacija	2.989	4.077
Najam	9.471	3.347
Održavanje	2.736	3.164
Telekomunikacijske i poštanske usluge	1.907	1.317
Marketing	2.313	1.001
Troškovi energije	3.788	437
Ostali troškovi	12.450	12.507
	128.121	94.731

11. NETO FINANCIJSKI TROŠAK

	2018. 000'kn	2017. 000'kn
Prihodi od kamata	11.979	26.986
Realizirana dobit od derivativnih instrumenata	-	289
Nerealizirana dobit od derivativnih instrumenata	2.069	-
Pozitivne tečajne razlike	46.393	47.016
Ukupan financijski prihod	60.441	74.291
Trošak kamata	(20.334)	(18.109)
Neto gubitak od prodaje poslovnih udjela	(60.143)	(13.224)
Realiziran gubitak od derivativnih instrumenata	(6.950)	-
Negativne tečajne razlike	(53.977)	(54.068)
Ukupan financijski rashod	(141.404)	(85.401)
Neto financijski (trošak)/prihod	(80.963)	(11.110)

12. POREZ NA DOBIT

Priznato u dobit i gubitak:

	2018.	2017.
	000'kn	000'kn
Trošak poreza		
Tekući porez	32.247	52.807
Odgođeni porez	4.952	-
	37.199	52.807

Usklada efektivne porezne stope je kako slijedi:

	2018.	2017.
	000'kn	000'kn
Dobit prije oporezivanja	135.064	313.854
Trošak poreza na dobit po 18% (2017.: 18%)	(24.314)	(56.494)
Porezno nepriznati troškovi	(11.365)	(1.527)
Neoporezivi prihodi i porezne olakšice	26	3.010
Utjecaj dobiti ulaganja u društva po metodi udjela, neto od poreza	4.375	3.751
Porezni gubici nepriznati kao odgođena porezna imovina	(5.857)	(2.284)
Korištenje poreznih gubitaka ranije nepriznatih kao odgođena porezna imovina	299	115
Utjecaj različitih poreznih stopa	(363)	622
Ukupan trošak poreza na dobit	(37.199)	(52.807)
Efektivna porezna stopa	28%	17%

Obračun poreza na dobit pripremljen je na osnovi tekućih pravila i zakona poreza na dobit.

U skladu s poreznim propisima, Grupa na dan 31. prosinca 2018. godine ima prenosive porezne gubitke u bruto iznosu od 26.626 tisuće kuna (2017.: 21.964 tisuće kuna) koji se odnose na porezne gubitke u Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Mađarskoj. Navedeni porezni gubici prenosivi su 5 godina unaprijed od godine nastanka poreznog gubitka u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Mađarskoj i Srbiji dok se u Sloveniji mogu prenositi na neodređeno vrijeme.

Kretanje odgođene porezne imovine je kako slijedi:

	Stanje 1. siječanj 2018. 000'kn	Priznato u dobiti ili gubitku 000'kn	Stanje 31. prosinac 2018. 000'kn
Nematerijalna imovina	-	4.924	4.924
Zalihe	-	28	28
	-	4.952	4.952

Na 31. prosinca 2018. godine Grupa ima 520 tisuća kuna bruto privremenih razlika na koje nije priznalo odgođenu poreznu imovinu (31. prosinca 2017. godine: 520 tisuća kuna).

Grupa u svojim financijskim izvještajima nije iskazala odgođenu poreznu imovinu temeljem prenesenih poreznih gubitaka budući da nije izvjesno da će porezni gubici biti iskorišteni od strane društava na koje se odnose. Neiskorišteni porezni gubici (bruto) na dan izvještavanja su bili kako slijedi:

	2018. 000'kn	2017. 000'kn
Porezni gubici koji ističu na 31. prosinca 2018.	-	107
Porezni gubici koji ističu na 31. prosinca 2019.	-	92
Porezni gubici koji ističu na 31. prosinca 2020.	889	3.141
Porezni gubici koji ističu na 31. prosinca 2021.	1.785	1.150
Porezni gubici koji ističu na 31. prosinca 2022.	12.139	12.709
Porezni gubici koji ističu na 31. prosinca 2023.	6.513	-
Porezni gubici koji ne ističu	5.300	4.765
	26.626	21.964

13. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Plinska mreža	Zemljišta i građevinski objekti	Oprema i uredski inventar	Vozila	Imovina u pripremi	Ukupno
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2017.	129.495	8.621	8.091	4.153	20.215	170.575
Nabavke	-	-	9.368	608	16.625	26.601
Stjecanje ovisnog društva	-	5.608	79	-	2.122	7.809
Prodaja ovisnog društva	-	(9.647)	(367)	(30)	(1)	(10.045)
Prodaja i otpisi	-	(2.851)	(459)	(353)	(413)	(4.076)
Prijenos u uporabu	-	9.647	616	-	(10.263)	-
Prijenos na ulaganja u nekretnine (bilješka 15)	-	-	-	-	(8.381)	(8.381)
Na dan 31. prosinca 2017.	129.495	11.378	17.328	4.378	19.904	182.483
Na dan 1. siječnja 2018.	129.495	11.378	17.328	4.378	19.904	182.483
Nabavke	67	114	4.757	580	30.371	35.889
Stjecanje ovisnog društva (bilješka 29a)	-	140	17.641	5.140	399	23.320
Prodaja ovisnog društva (bilješka 29b)	-	(4.767)	(18.054)	(5.140)	-	(27.961)
Prodaja i otpisi	-	(189)	(662)	(552)	(1.110)	(2.513)
Prijenos na ulaganja u nekretnine (bilješka 15)	-	-	-	-	(19.277)	(19.277)
Na dan 31. prosinca 2018.	129.562	6.676	21.010	4.406	30.287	191.941
Amortizacija i umanjeње vrijednosti						
Na dan 1. siječnja 2017.	47.509	464	3.841	985	-	52.799
Trošak za godinu	3.702	142	2.332	669	-	6.845
Stjecanje ovisnog društva	-	-	2	-	-	2
Prodaja ovisnog društva	-	-	(83)	(10)	-	(93)
Prodaja i otpisi	-	(519)	(439)	(31)	-	(989)
Na dan 31. prosinca 2017.	51.211	87	5.653	1.613	-	58.564
Na dan 1. siječnja 2018.	51.211	87	5.653	1.613	-	58.564
Trošak za godinu	3.702	48	6.088	933	-	10.771
Stjecanje ovisnog društva (bilješka 29a)	-	-	7.574	2.332	-	9.906
Prodaja ovisnog društva (bilješka 29b)	-	-	(8.329)	(2.547)	-	(10.876)
Prodaja i otpisi	-	-	(32)	(489)	-	(521)
Na dan 31. prosinca 2018.	54.913	135	10.954	1.842	-	67.844
Knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2017.	81.986	8.157	4.250	3.168	20.215	117.776
Na dan 31. prosinca 2017.	78.284	11.291	11.675	2.765	19.904	123.919
Na dan 1. siječnja 2018.	78.284	11.291	11.675	2.765	19.904	123.919
Na dan 31. prosinca 2018.	74.649	6.541	10.056	2.564	30.287	124.097

Imovina u pripremi u iznosu od 30.287 tisuće kuna odnosi se na zemljište i građevine te na postrojenje na biomasu u pripremi.

14. NEMATERIJALNA IMOVINA I GOODWILL

	Software i ostala prava	Ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Goodwill	Ukupno
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2017.	1.587	-	3.129	22.465	27.181
Nabavljeno	1.881	6.260	1.198	-	9.339
Prijenos	4.056	-	(4.056)	-	-
Prodaja ovisnog društva	(224)	-	-	(6.867)	(7.091)
Na dan 31. prosinca 2017.	7.300	6.260	271	15.598	29.429
Na dan 1. siječnja 2018.	7.300	6.260	271	15.598	29.429
Nabavljeno	424	79.897	306	-	80.627
Prodaja i otpisi	(15)	-	-	-	(15)
Stjecanje ovisnog društva (bilješka 29a)	744	-	-	106.577	107.321
Prodaja ovisnog društva (bilješka 29b)	(744)	-	-	(106.577)	(107.321)
Na dan 31. prosinca 2018.	7.709	86.157	577	15.598	110.041
Amortizacija i umanjenje vrijednosti					
Na dan 1. siječnja 2017.	699	-	-	-	699
Trošak za godinu	1.110	-	-	-	1.110
Prodaja ovisnog društva	(17)	-	-	-	(17)
Na dan 31. prosinca 2017.	1.792	-	-	-	1.792
Na dan 1. siječnja 2018.	1.792	-	-	-	1.792
Trošak za godinu	1.825	-	-	-	1.825
Prodaja i otpisi	(4)	-	-	-	(4)
Stjecanje ovisnog društva (bilješka 29a)	53	-	-	-	53
Prodaja ovisnog društva (bilješka 29b)	(64)	-	-	-	(64)
Na dan 31. prosinca 2018.	3.602	-	-	-	3.602
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2017.	888	-	3.129	22.465	26.482
Na dan 31. prosinca 2017.	5.508	6.260	271	15.598	27.637
Na dan 1. siječnja 2018.	5.508	6.260	271	15.598	27.637
Na dan 31. prosinca 2018.	4.107	86.157	577	15.598	106.439

Nematerijalna imovina se odnosi na pravo služnosti za regulacijske stanice na privatnom zemljištu, software i ostala prava. Ostala nematerijalna imovina se odnosi na ulaganje u tuđu imovinu temeljem Ugovora o energetskom učinku sklopljenom s Općom bolnicom Varaždin i Policijskom akademijom Zagreb. Grupa je tijekom 2018. godine kapitalizirala troškove posudbe u iznosu od 855 tisuća kuna na ostalu nematerijalnu imovinu.

15. ULAGANJA U NEKRETNINE

	Zemljišta	Građevinski objekti	Imovina u pripremi	Ukupno
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Nabavna vrijednost				
Na dan 1. siječnja 2017.	1.595	16.081	-	17.676
Nabavljeno	1.518	1.003	7.549	10.070
Prijenos iz nekretnina, postrojenja i opreme (bilješka 13)	-	-	8.381	8.381
Prodaja ovisnog društva	(800)	(6.612)	-	(7.412)
Na dan 31. prosinca 2017.	2.313	10.472	15.930	28.715
Na dan 1. siječnja 2018.	2.313	10.472	15.930	28.715
Nabavljeno	431	3.375	9.909	13.715
Prodaja i otpisi	(436)	(2.307)	-	(2.743)
Prijenos iz nekretnina, postrojenja i opreme (bilješka 13)	396	18.881	-	19.277
Prodaja ovisnog društva (bilješka 29b)	(1.586)	(6.727)	(6.865)	(15.178)
Na dan 31. prosinca 2018.	1.118	23.694	18.974	43.786
Amortizacija i umanjenje vrijednosti				
Na dan 1. siječnja 2017.	-	169	-	169
Trošak za godinu	-	493	-	493
Prodaja ovisnog društva	-	(55)	-	(55)
Na dan 31. prosinca 2017.	-	607	-	607
Na dan 1. siječnja 2018.	-	607	-	607
Trošak za godinu	-	688	-	688
Prodaja i otpisi	-	(244)	-	(244)
Prodaja ovisnog društva (bilješka 29b)	-	(420)	-	(420)
Na dan 31. prosinca 2018.	-	631	-	631
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 1. siječnja 2017.	1.595	15.912	-	17.507
Na dan 31. prosinca 2017.	2.313	9.865	15.930	28.108
Na dan 1. siječnja 2018.	2.313	9.865	15.930	28.108
Na dan 31. prosinca 2018.	1.118	23.063	18.974	43.155

Grupa smatra da je knjigovodstvena vrijednost ulaganja u nekretnine približno jednaka njenoj fer vrijednosti. Imovina u pripremi u iznosu od 18.974 tisuća kuna odnosi se na zemljište i građevine.

16. ULAGANJA

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Ulaganja u pridružena društva (a)	195.150	169.529
Ulaganja u zajednički kontrolirane subjekte (b)	128.478	170
Ostala ulaganja (c)	-	14.000
	323.628	183.699

a) Ulaganja u pridružena društva

Ulaganja u pridruženo društvo na 31. prosinca 2018. godine se odnosi 24,95% dionica društva Luka Ploče d.d. i 37,02% dionica društva Pevec d.d.

Društvo na 31. prosinca 2018. drži 24,95% dioničke glavnice društva Luka Ploče d.d. Djelatnost pridruženog društva je pružanje usluga u pomorskom prometu, lučke usluge te skladištenje robe i špedicija. Informacije u nastavku prikazuju financijske podatke pridruženog društva te vrijednost ulaganja u pridruženo društvo.

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Udio vlasništva u Luka Ploče d.d.	24,95%	24,95%
Dugotrajna imovina	305.925	338.715
Kratkotrajna imovina	252.605	231.803
Dugoročne obveze	(115.210)	(105.062)
Kratkoročne obveze	(28.920)	(54.369)
Neto imovina (100%)	414.400	411.087
Ulaganje u pridruženo društvo	72.805	72.111
Umanjenje vrijednosti ulaganja (bilješka 10)	(24.168)	-
Ulaganje u pridruženo društvo	48.636	72.111

	2018.	2017.
	000'kn	000'kn
Prihodi	212.991	240.352
Dobit nakon poreza (100%)	2.783	1.257
Ostala sveobuhvatna dobit (100%)	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit (100%)	2.783	1.257
Udio Grupe u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti	694	314

Društvo je tijekom 2019. godine steklo dodatnih 1,485% vlasništva u društvu Luka Ploče d.d. (bilješka 38).

16. ULAGANJA
(nastavak)

Ovisno društvo na 31. prosinca 2018. drži 37,02% dioničke glavnice društva Pevec d.d. Djelatnost pridruženog društva je maloprodaja i veleprodaja trgovačke robe. Informacije u nastavku prikazuju financijske podatke pridruženog društva te vrijednost ulaganja u pridruženo društvo.

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Udio vlasništva u Pevec d.d.	37,02%	24,43%
Dugotrajna imovina	311.203	212.836
Kratkotrajna imovina	705.711	617.052
Dugoročne obveze	(231.615)	(182.171)
Kratkoročne obveze	(379.858)	(301.493)
Neto imovina (100%)	405.441	346.224
Ulaganje u pridruženo društvo	175.999	97.418
Isplaćena dividenda	(29.485)	-
Ulaganje u pridruženo društvo	146.514	97.418
	2018.	2017.
	000'kn	000'kn
Prihodi	1.839.708	1.580.374
Dobit nakon poreza (100%)	139.581	111.411
Ostala sveobuhvatna dobit (100%)	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit (100%)	139.581	111.411
Udio Grupe u ukupnoj sveobuhvatnom dobiti (i)	45.351	20.413

i) Udio u dobiti je proporcionalan % vlasničkih prava koje je Društvo imalo tijekom poslovne godine.

b) Ulaganja u zajednički kontrolirane subjekte

Ulaganje u zajednički kontrolirane subjekte na 31. prosinca 2018. godine se odnosi na 50% udjela u društvu Terra mineralna gnojiva d.o.o. i 50% udjela u društvu Cyeb Germany GmbH.

Zajednički kontrolirano društvo Terra mineralna gnojiva d.o.o. („TMG“) je osnovano 2. srpnja 2018. godine zajedno s INA d.d. Temeljni kapital TMG iznosi 100 tisuća kuna, od čega je ovisno društvo Prvo plinarsko društvo d.o.o. uplatilo 50 tisuća kuna. Na dan 31. listopada 2018. godine ovisno društvo Prvo plinarsko društvo d.o.o. i INA d.d. su potpisali Ugovor o dokapitalizaciji Petrokemije d.d. te su Društvo i INA d.d. uplatile ukupno 150 milijuna kuna svaka, za 30.000.000 dionica Petrokemije d.d., nakon čega su kroz zajednički kontrolirani subjekt TMG postali većinski vlasnici Petrokemije s udjelom od 54,52% te pripadajućim upravljačkim pravima. Informacije u nastavku prikazuju financijske podatke zajednički kontroliranog subjekta te vrijednost ulaganja u zajednički kontrolirani subjekt.

	31. prosinac 2018.
	000'kn
Udio vlasništva u Terra mineralna gnojiva d.o.o.	50,00%
Dugotrajna imovina	256.976
Kratkotrajna imovina	76
Dugoročne obveze	-
Kratkoročne obveze	(95)
Neto imovina (100%)	256.957
Ulaganje u zajednički kontrolirani subjekt	128.478
	2018.
	000'kn
Prihodi	-
Gubitak nakon poreza (100%)	(43.143)
Ostala sveobuhvatna dobit (100%)	-
Ukupan sveobuhvatni gubitak (100%)	(43.143)
Udio Grupe u ukupnom sveobuhvatnom gubitku (i)	(21.572)

i) Udio u dobiti je proporcionalan % vlasničkih prava koje je Grupa imala tijekom poslovne godine.

Ulaganje u zajednički kontrolirane subjekte odnosi se na 50% udjela u osnovanom društvu Cyeb Germany GmbH, Njemačka. Djelatnost navedenog subjekta je prodaja plina i ulaganje u obnovljive izvore energije. Informacije u nastavku prikazuju financijske podatke zajednički kontroliranog subjekta te vrijednost ulaganja u zajednički kontrolirani subjekt. Tijekom 2019. godine je ulaganje prodano povezanim osobama (bilješka 38).

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Udio vlasništva u Cyeb Germany GmbH	50,00%	50,00%
Dugotrajna imovina	9	9
Kratkotrajna imovina	751	1.072
Kratkoročne obveze	(760)	(769)
Neto imovina (100%)	-	312
Ulaganje u zajednički kontrolirani subjekt	-	170

16. ULAGANJA
(nastavak)

	2018.	2017.
	000'kn	000'kn
Prihodi	-	775
Dobit/(gubitak) nakon poreza (100%)	(352)	209
Ukupan sveobuhvatni dobit/(gubitak) (100%)	(352)	209
Udio Grupe u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti/(gubitku)	(170)	105

c) Ostala ulaganja

Ostala ulaganja na 31. prosinca 2017. godine u iznosu od 14.000 tisuća kuna odnosi se na ulaganje u 90% udjela u e-Kolektor d.o.o.

Društvo je 15. veljače 2017. godine sklopilo Ugovor o kupoprodaji („Ugovor“) 90% udjela u društvu E-Kolektor d.o.o. s društvom Tisak d.d. za 14 milijuna kuna. Nakon sklapanja Ugovora su identificirane značajne negativne promjene na vrijednost neto imovine društva E-Kolektor d.o.o., a koja nije bila prezentirana od strane prijašnjih vlasnika. O navedenim negativnim promjenama je obaviješten prodavatelj Tisak d.d. te je zatraženo da se Ugovor o kupoprodaji raskine i da se e-Kolektor vrati Tisku d.d. S obzirom da je 7. travnja 2017. godine na snagu stupio Zakon o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku („Zakon“), raskidanje Ugovora je postalo predmetom navedenog Zakona. Nadalje, E-Kolektor d.o.o. je 29. studenog 2017. godine otvorilo predstečajni postupak.

Zbog značajnih pravnih nesigurnosti i budući da postojeća prava Društvu nisu dala sposobnost usmjeravanja relevantnih aktivnosti koje značajno utječu na prinose subjekta u koji je izvršio ulaganje, društvo E-kolektor d.o.o. nije bilo uključeno u konsolidaciju Društva na 31. prosinca 2017. godine te je ulaganje na 31. prosinca 2017. godine klasificirano kao Ostala dugotrajna imovina.

Društvo je 13. ožujka 2019. godine sklopilo Sudsku nagodbu s Tisak d.d., Konzum d.d., Jamnica d.d. i Agrokor d.d. te je nagodbom steklo Nove instrumente.

Predstečajni postupak E-Kolektora d.o.o. je dovršen 11. srpnja 2018. godine Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu. Društvo je uključilo poslovanje e-Kolektora d.o.o. u konsolidirane financijske izvještaje za 2018. godinu za period od pravomoćnosti predstečajnog postupka do prodaje udjela u društvu E-Kolektor d.o.o. na dan 20. prosinca 2018. godine (bilješka 29b).

17. DANI ZAJMOVI

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Dani zajmovi - povezana društva	10.251	978
Dani zajmovi - nepovezana društva	18.821	22.199
Dani zajmovi - ispravak vrijednosti	(520)	(520)
	28.552	22.657

Zajmovi su dani po stopi od 4%-8% (2017.: 4%-8%), a dospijevaju unutar godine dana. Dani zajmovi nepovezanim društvima osigurani su zadužnicama i/ili hipotekom nad nekretninama.

18. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Dugotrajna potraživanja		
Potraživanja od kupaca - bruto	9.087	-
Potraživanja od povezanih društava	45.902	-
	54.989	-
Kratkotrajna potraživanja		
Potraživanja od kupaca - bruto	963.392	937.379
Potraživanja od povezanih društava	140.036	91.011
Potraživanja od društava od sistematskog značaja	29.374	93.159
Potraživanja za kamate	583	2.505
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(5.304)	(18.446)
Potraživanja za predujam dividende	-	146.498
Dani predujmovi	21.137	14.373
Potraživanja za PDV	12.227	-
Ostala potraživanja	10.787	2.320
	1.172.232	1.268.799

Potraživanja od kupaca osigurana su primljenim zadužnicama i bankovnim garancijama. Nadalje, potraživanja od kupca u vrijednosti 140.317 tisuća kuna osigurana su hipotekom nad pokretninama i nekretninama kupca. Potraživanja od kupaca u vrijednosti od 153.172 tisuća kuna dana su kao zalog osiguranog kredita banaka. Potraživanja od društava od sistematskog značaja na 31. prosinca 2018. godine uključuju potraživanja za prodanu robu u neto iznosu od 24.166 tisuća kuna od društava koje su pod regulativom Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku.

19. ZALIHE

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Plin u skladištu	65.410	72.290
Trgovačka roba	25.000	-
Materijal	1.061	539
	91.471	72.829

20. IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

	31. prosinac 2018. 000'kn	31. prosinac 2017. 000'kn
Imovina namijenjena prodaji	-	11.518

21. DERIVATIVNA FINANCIJSKA IMOVINA/(OBVEZE)

a) Derivativna financijska imovina

	31. prosinac 2018. 000'kn	31. prosinac 2017. 000'kn
Dugotrajna derivativna financijska imovina		
Futures ugovori	8.935	-
Kratkotrajna derivativna financijska imovina		
Futures ugovori	290.688	3.384
	299.623	3.384

Ulaganja na 31. prosinca 2018. godine se odnosi na futures ugovore u iznosu od 299.623 tisuća kuna (31. prosinca 2017.: 3.384 tisuća kuna). Futures ugovori se klasificiraju kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

b) Derivativne financijske obveze

	31. prosinac 2018. 000'kn	31. prosinac 2017. 000'kn
Dugoročne derivativne financijske obveze		
Futures ugovori	8.632	-
Kratkoročne derivativne financijske obveze		
Futures ugovori	284.882	-
	293.514	-

Derivativne financijske obveze na 31. prosinca 2018. godine se odnosi na futures ugovore u iznosu od 293.514 tisuća kuna (31. prosinca 2017.: nula kuna). Futures ugovori se klasificiraju kao financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

22. DEPOZITI

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Depoziti u bankama	16.625	1.022
Depoziti u nefinancijskim institucijama	25.401	30.598
	42.026	31.620

Depoziti u nefinancijskim institucijama i u bankama se odnose na depozite dane kao garancija za dobro izvršenje posla. Prosječna kamatna stopa na depozite u bankama iznosi oko 0,1% (2017.: 0,1%) te isti dospijevaju u 2019. godini.

23. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Novac u banci	75.602	140.647
Novac u blagajni	20	21
	75.622	140.668

Prosječna kamatna stopa na novčana sredstva po računima iznosi oko 0,1% (2017.: 0,1%).

24. KAPITAL I REZERVE

a) Upisani kapital

Društvo je osnovano s kapitalom od 20 tisuća kuna. Tijekom 2018. godine je povećan temeljni kapital za 44.489 tisuća kuna iz zadržane dobiti i 67.700 tisuća kuna ostalih rezervi te na 31. prosinca 2018. godine iznosi 112.209 tisuća kn. Vlasnik Društva na 31. prosinca 2018. godine je gđin Pavao Vujnovac.

b) Rezerve iz preračuna tečaja

Rezerve iz preračuna tečaja su nastale preračunavanjem kapitala, rezervi i zadržane dobiti ovisnih društava na prezentacijsku valutu Grupe.

24. KAPITAL I REZERVE
(nastavak)**c) Isplata dobiti i ostale rezerve**

Vlasnicima Društva je u 2018. godini izglasana isplata 146.498 tisuća kn udjela u dobiti (2017.: 209.353 tisuća kn). Uprava ovisnog društva Prvo plinarsko društvo d.o.o. je u prethodnim godinama rasporedila dio dobiti u ukupnom iznosu od 90.700 tisuća kn za povećanje temeljnog kapitala na osnovu reinvestiranja, što je u konsolidiranom financijskom izvještaju prikazano kao povećanje ostalih rezerva. Tijekom 2018. godine je povećan temeljni kapital Društva za 67.700 tisuća kn iz navedenih ostalih rezerva koja su nastala pripajanjem ovisnog društva Prvo plinarsko društvo – financijska ulaganja d.o.o. (bilješka 24a).

Tijekom 2018. godine je ovisno društvo Prvi ruž nekretnine d.o.o. pripojeno ovisnom društvu ENNA Properties d.o.o. što je rezultiralo povećanjem ostalih rezervi za 92 tisuća kuna te smanjenjem zadržane dobiti za 92 tisuće kuna.

25. MANJINSKI UDJELI

Manjinski udjeli Grupe proizašli su iz vlasničkog udjela u ovisnim društvima.

U veljači 2018. godine je prodano 70% udjela u ovisnom društvu PPD Solarpark Kft (Mađarska) povezanoj osobi. Nadalje, tijekom 2018. godine je u povećavan udio vlasništva u ovisnom društvu ENNA Transport d.o.o. čime se manjinski udio smanjio na 0,04%. Društvo je tijekom 2018. godine prodalo 90% udjela u ovisnom društvu E-Kolektor d.o.o.

Tijekom 2017. godine je prodano ovisno društvo Prvo plinarsko društvo d.o.o. (Bosna i Hercegovina) te je prodano 30% udjela u ovisnom društvu PPD Solarpark Kft (Mađarska) povezanoj osobi.

Skraćeni financijski izvještaji ovisnih društava na 31. prosinca 2018. su kako slijedi:

31. prosinac 2018. u tisućama kn	ENNA transport d.o.o. (i)	E-Kolektor d.o.o. (ii)	Ukupno
Udio vlasništva manjinskih udjela	0,04%	0,00%	
Dugotrajna imovina	316		
Kratkotrajna imovina	21.342		
Kratkoročne obveze	(12.846)		
Neto imovina/(obveze)	8.812		
Utjecaj tečajnih razlika	-		
Udio manjinskih udjela u neto imovini	3	-	3

2018. u tisućama kn	ENNA transport d.o.o. (i)	E-Kolektor d.o.o. (ii)	Ukupno
Prihodi	97.344	110.370	
Dobit nakon poreza	1.137	61.328	
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	
Ukupna sveobuhvatna dobit	1.137	61.328	
Udio manjinskih udjela u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti/(gubitku)	(279)	6.132	5.853

i) Udio manjinskih udjela u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti za ovisno društvo ENNA Transport d.o.o. uključuje 42% udjela u dobiti/gubitku za period od siječnja 2018. do ožujka 2018. godine, 21,02% do travnja do studenog 2018. godine i 0,04% za prosinac 2018. godine.

ii) Tijekom 2018. godine je Društvo priznalo manjinske udjele od 10% u ovisnom društvu e-Kolektor d.o.o. Udio manjinskih udjela u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti uključuje razdoblje od srpnja 2018. godine do prosinca 2018. godine, kada je Društvo prodalo 90% udjela u e-Kolektoru d.o.o. (bilješka 29b).

Skraćeni financijski izvještaji ovisnih društava na 31. prosinca 2017. su kako slijedi:

31. prosinac 2017. u tisućama kn	PPD Solarpark (i)	ENNA transport d.o.o.	Prvo plinarsko društvo d.o.o., BiH (ii)	Ukupno
Udio vlasništva manjinskih udjela	30,00%	42,00%	0,00%	
Dugotrajna imovina	-	403		
Kratkotrajna imovina	3.754	23.580		
Dugoročne obveze	-	-		
Kratkoročne obveze	(3.560)	(36.309)		
Neto imovina/(obveze)	194	(12.326)		
Udio manjinskih udjela u neto imovini/(obvezama)	58	(5.179)		(5.121)

2017. u tisućama kn	PPD Solarpark (i)	ENNA transport d.o.o.	Prvo plinarsko društvo d.o.o., BiH (ii)	Ukupno
Prihodi	-	98.057	460.514	
Dobit/(gubitak) nakon poreza	(13)	(9.905)	7.694	
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	
Ukupna sveobuhvatna dobit/(gubitak)	(13)	(9.905)	7.694	
Udio manjinskih udjela u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti/(gubitku)	(4)	(4.160)	3.755	(409)

25. MANJINSKI UDJELI
(nastavak)

- i) Udio manjinskih udjela u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti za ovisno društvo PPD Solarpark Kft za gubitak za prosinac 2017. godine.
- ii) Udio manjinskih udjela u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti za ovisno društvo Prvo plinarsko društvo d.o.o. (Bosna i Hercegovina) odnosi se na udio u dobiti za period do prodaje društva 17. studenog 2017. godine.

Kretanje manjinskog udjela

u tisućama kuna	2018.	2017.
Stanje 1. siječnja	(5.121)	2.026
Povećanje manjinskih udjela stjecanjem, bez promjene kontrole	-	60
Utjecaj dokapitalizacije na manjinski udjel, bez promjene kontrole	7.139	-
Smanjenje manjinskih udjela stjecanjem, bez promjene kontrole	(1.678)	-
Stjecanje ovisnog društva (bilješka 29a)	(10.286)	-
Utjecaj prodaje na manjinski udjel	4.096	(6.798)
Udio u sveobuhvatnoj dobiti godine	5.853	(409)
Stanje 31. prosinca	3	(5.121)

Stjecanje manjinskog udjela

U ožujku 2018. godine je ovisno društvo Prvo plinarsko društvo d.o.o. dokapitaliziralo ovisno društvo ENNA Transport d.o.o. za 15.800 tisuća kuna, dok su manjinski dioničari dokapitalizirali za 4.200 tisuća kuna. Grupa je dokapitalizacijom stekla 20,98% manjinskog udjela. Efekt stjecanja manjinskog udjela, uz dokapitalizaciju od 4.200 tisuća kuna, je povećanje manjinskog udjela za 2.944 tisuće kuna i smanjenje zadržane dobiti za 2.944 tisuće kuna.

U prosincu 2018. godine je Društvo steklo dodatnih 20,98% manjinskog udjela u ovisnom društvu ENNA Transport d.o.o. za 4.320 tisuća kuna. Neto imovina ovisnog društva na dan stjecanja je iznosila 8.018 tisuća kuna. Efekt stjecanja manjinskog udjela je smanjenje manjinskog udjela za 1.682 tisuće kuna i smanjenje zadržane dobiti za 2.518 tisuće kuna.

Prodaja manjinskog udjela

Društvo je u prosincu 2018. godine prodalo ovisno društvo e-Kolektor d.o.o. Manjinski udio u ovisnom društvu od 10% je iznosio na dan prodaje 4.154 tisuća kuna.

Društvo je u veljači 2018. godine prodalo ovisno društvo PPD Solarpark Kft (Mađarska). Manjinski udio u ovisnom društvu od 30% je iznosio na dan prodaje -58 tisuća kuna.

26. REZERVIRANJA

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Stanje 1.siječnja	-	-
Povećanje rezerviranja	10.570	-
Ukidanje rezerviranja	-	-
Stanje 31. prosinca	10.570	-

Rezerviranja u iznosu 10.570 tisuća kuna odnosi se na rezerviranja za troškove u jamstvenom roku.

27. PRIMLJENI KREDITI

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Dugoročne obveze		
Osigurani krediti banka	200.309	45.015
Kratkoročne obveze		
Neosigurani krediti banka	36.576	16.391
Osigurani krediti banka	129.803	275.588
	166.379	291.979
Ukupno primljeni krediti	366.688	336.994

Ugovoreno dospijeće otplate kredita na dan 31. prosinca 2018:

	Ukupno	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Više od 5 godina
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Neosigurani krediti banka	36.576	36.576	-	-
Osigurani krediti banaka	330.112	129.803	148.816	51.493
Ukupno	366.688	166.379	148.816	51.493

**27. PRIMLJENI KREDITI
(nastavak)**

Kreditni su osigurani založnim pravom nad dijelom potraživanja od kupaca (bilješka 18), zadužnicama i mjenicama. Knjigovodstveni iznosi kredita približno odgovaraju njihovoj fer vrijednosti.

Uvjeti kredita i otplatni plan su prikazani u nastavku:

	Valuta	Godina dospijeća	Iznos
u 000'kn			
Varijabilna kamatna stopa			
Osigurani krediti banaka	HRK	2018-2020	44.674
Osigurani krediti banaka	HRK	2018-2021	60.278
Osigurani krediti banaka	HRK	2018-2021	49.536
Osigurani krediti banaka	EUR	2018-2032	26.495
Osigurani krediti banaka	EUR	2018-2032	18.287
Osigurani krediti banaka	EUR	2018-2032	22.995
Osigurani krediti banaka	HRK	2019-2028	15.464
Fiksna kamatna stopa			
Osigurani krediti banaka	HRK	2018-2021	62.861
Osigurani krediti banaka	EUR	2019	29.522
Ukupno osigurani krediti banaka			330.112
Varijabilna kamatna stopa			
Neosigurani krediti banaka	EUR	2019	6.609
Neosigurani krediti banaka	EUR	2019	15.563
Fiksna kamatna stopa			
Neosigurani krediti banaka	EUR	2019	14.404
Ukupno neosigurani krediti banaka			36.576

Primljeni krediti su odobreni uz kamatnu stopu od 1,50% - 3,2%.

28. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Kratkoročne obveze		
Obveze prema dobavljačima	828.544	730.593
Obveze prema povezanim društvima	36	9.588
Obveze za PDV	84.515	49.297
Primljeni predujmovi	82.129	88.211
Obveze prema zaposlenima	2.309	2.655
Obveze za poreze, doprinose i trošarine	4.701	28.678
Odgođeni prihodi	46.213	2.889
Ostale obveze	6.499	2.985
	1.054.946	914.896

Odgođeni prihodi na 31. prosinca 2018. uključuju 38.400 tisuća kuna (31. prosinca 2017.: 2.889 tisuća kn) primljenih potpora vezanih za ugovore o energetskej učinkovitosti.

29. STJECANJE I PRODAJA OVISNIH DRUŠTAVA

a) Stjecanje ovisnih društava

Društvo je u siječnju 2018. godine za 200 tisuća kuna steklo udjele u ovisnom društvu ENNA Biomasa Vukovar d.o.o. te time steklo kontrolu nad društvom. Stjecanjem ovisnog društva nije identificiran goodwill.

Identificirana vrijednost stečene neto imovine je kako slijedi:

2018.	Knjigovodstvena vrijednost	Promjena	Fer vrijednost
	000'kn	000'kn	000'kn
Nekretnine, postrojenja i oprema	203	196	399
Dani zajmovi	81	-	81
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	3	-	3
Novac i novčani ekvivalenti	-	-	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(283)	-	(283)
Identificirana neto imovina	4	196	200

**29. STJECANJE I PRODAJA OVISNIH DRUŠTAVA
(nastavak)**

Tablica u nastavku prikazuje sažetak metode i tehnike procjene fer vrijednosti na datum stjecanja:

Imovina koja je stečena	Metode i tehnike procjene
Nekretnine, postrojenja i oprema	Tržišni model - kod zemljišta, model razmatra stvarno postignute prodajne vrijednosti pri prodaji usporedivih zemljišta na sličnoj lokaciji
Kratkotrajna potraživanja i kratkoročne obveze	Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja, dani zajmovi, obveze prema dobavljačima i ostale obveze iskazani su po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za gubitke od umanjenja vrijednosti i približno su jednaki njihovoj fer vrijednosti, budući da su ta potraživanja i obveze kratkoročne.

Društvo je u srpnju 2018. godine steklo kontrolu u ovisnom društvu e-Kolektor d.o.o. (bilješka 16c), a stečeni udjel u 90% vlasničkih prava je Društvo prodalo tijekom prosinca 2018. godine (bilješka 29b).

Identificirana vrijednost stečene neto obveze je kako slijedi:

2018.	Knjigovodstvena vrijednost	Promjena	Fer vrijednost
	000'kn	000'kn	000'kn
Nekretnine, postrojenja i oprema	13.015	-	13.015
Nematerijalna imovina	37.775	(37.084)	691
Zalihe	1.300	-	1.300
Dani zajmovi	8	-	8
Depoziti	1.537	-	1.537
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	16.855	-	16.855
Novac i novčani ekvivalenti	1.086	-	1.086
Primljeni krediti	(74.246)	-	(74.246)
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(63.110)	-	(63.110)
Identificirana neto obveza	(65.780)	(37.084)	(102.864)

Stjecanjem ovisnog društva je identificiran goodwill kako slijedi:

u tisućama kuna	2018.
Plaćena naknada za stjecanje	14.000
Manjinski udjeli, na temelju proporcionalnih iznosa priznate imovine i obveza (bilješka 25)	(10.286)
Fer vrijednost identificirane neto obveze	102.864
Goodwill	106.578

Tablica u nastavku prikazuje sažetak metode i tehnike procjene fer vrijednosti na datum stjecanja:

Imovina koja je stečena	Metode i tehnike procjene
Nekretnine, postrojenja i oprema	Tržišni model kod zemljišta razmatra stvarno postignute prodajne vrijednosti pri prodaji usporedivih zemljišta na sličnoj lokaciji. Fer vrijednost opreme je procijenjena metodom troška zamjene.
Nematerijalna imovina	Fer vrijednost ugovora s kupcima je procijenjena sadašnjom vrijednošću budućih novčanih tokova iz navedenih ugovora
Kratkotrajna potraživanja i kratkoročne obveze	Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja, dani zajmovi, depoziti, obveze prema dobavljačima i ostale obveze te primljeni krediti iskazani su po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za gubitke od umanjenja vrijednosti i približno su jednaki njihovoj fer vrijednosti, budući da su ta potraživanja i obveze kratkoročne.

b) Prodaja ovisnih društava

Grupa je tijekom siječnja 2018. godine prodala 100% udjela u ovisnom društvu Nikolina obala d.o.o. povezanoj osobi, u veljači 2018. godine preostalih 70% udjela u ovisnom društvu PPD Solarpark Kft povezanoj osobi, u travnju 2018. godine 100% udjela u ovisnom društvu Seacoast d.o.o., u srpnju 2018. 100% udjela u ovisnom društvu Prvo plinarsko društvo – korporativne funkcije d.o.o. i u prosincu 2018. godine 90% udjela u ovisnom društvu e-Kolektor d.o.o. Grupa je tijekom veljače 2017. godine prodala 100% udjela u ovisnom društvu Coastline d.o.o. te u listopadu 2017. godine 100% udjela u ovisnom društvu Hostel 3F d.o.o. Nadalje, Grupa je u studenom 2017. godine prodala 51,2% udjela u ovisnom društvu Prvo plinarsko društvo d.o.o. (Bosna i Hercegovina) povezanom društvu.

Utjecaj prodaje ovisnih društava na izvještaj o financijskom položaju Grupe je prikazan u nastavku:

u tisućama kuna	2018.	2017.
Nekretnine, postrojenja i oprema	(17.083)	(9.952)
Nematerijalna imovina i goodwill	(107.257)	(7.074)
Ulaganje u nekretnine	(14.758)	(7.357)
Zalihe	(1.310)	(220)
Dani zajmovi	(2.605)	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	(13.748)	(154.884)
Depoziti	(1.558)	(14)
Primljeni krediti	11.656	89.571
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	69.819	70.668
Neto imovina i obveze	(76.844)	(19.262)
Primljena naknada, u novcu	21.760	9.432
Novac i novčani ekvivalenti, prodani	(962)	(7.842)
Neto priljev novca od prodaje ovisnih društava	20.798	1.590

29. STJECANJE I PRODAJA OVISNIH DRUŠTAVA
(nastavak)

Rezultat poslovanja iz prekinutog poslovanja za ovisno društvo e-Kolektor d.o.o. tijekom 2018. godine i ovisno društvo Prvo plinarsko društvo d.o.o. (Bosna i Hercegovina) tijekom 2017. godine je bio kako slijedi:

	2018.	2017.
	000'kn	000'kn
Prihodi iz poslovanja	110.370	460.514
Troškovi iz poslovanja	(28.692)	(452.090)
Dobit iz poslovanja	81.678	8.424
Financijski prihodi	3	1.702
Financijski troškovi	(6.892)	(1.577)
Dobit prije oporezivanja	74.789	8.549
Porez na dobit	(13.462)	(855)
Dobit nakon oporezivanja od prekinutog poslovanja	61.327	7.694

30. NOVČANI TOK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI

	2018.	2017.
	000'kn	000'kn
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti		
Dobit nakon oporezivanja	97.865	261.047
Usklađenja za:		
Porez na dobit	32.247	52.807
Trošak amortizacije	13.284	8.448
Trošak kamata	20.334	18.109
Prihod od kamata i tečajne razlike	(12.260)	(26.918)
Nerealizirana dobit financijskih instrumenata	(2.725)	(3.384)
Udio u (dobiti)/gubitku pridruženih društva i ulaganja u zajednički kontrolirane subjekte	(24.303)	(20.842)
Gubitak od prodaje ovisnih društva	60.143	13.224
Dobit od prodaje imovine namijenjene prodaji	(3.542)	-
Trošak rezerviranja	10.570	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u pridružena društva	24.168	-
Trošak diskonta pri prodaji potraživanja	3.498	-
Otpis obveza prema predstečajnoj nagodbi	(91.756)	-
Vrijednosno usklađenje i otpis financijske imovine	2.872	24.479
Ukidanje umanjenja vrijednosti financijske imovine	(10.425)	(31.830)
Novčani tok iz poslovanja prije promjena obrtnog kapitala	119.970	295.140
Povećanje zaliha	(18.652)	(39.069)
(Povećanje)/smanjenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja	204.848	(312.041)
Povećanje obveza prema dobavljačima i ostalih obveza	262.210	401.363
Novčani tok iz poslovanja	568.376	345.393

31. TRANSAKCIJE S POVEZANIM OSOBAMA

Stranke se smatraju povezanim ako jedna stranka ima sposobnost kontrolirati drugu stranku ili su pod zajedničkom kontrolom, ili ima značajan utjecaj na drugu stranku pri donošenju financijskih ili poslovnih odluka. Transakcije između Društva i njegovih ovisnih društava, koja su njegove povezane strane su eliminirane konsolidacijom te nisu objavljene u ovoj bilješci.

2018.	Prihodi od prodaje	Ostali prihodi iz poslovanja	Trošak nabavljene robe	Ostali troškovi iz poslovanja	Prihodi od kamata	Troškovi kamata
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Pridružena društva	123.347	15	(10.486)	-	-	-
Zajednička ulaganja	-	-	-	-	16	-
Ključno rukovodstvo	-	71	-	-	2.179	-
Povezana društva ključnog rukovodstva i krajnjeg vlasnika	189.068	52	(572.645)	-	743	(244)
Ukupno	312.415	138	(583.131)	-	2.938	(244)

2017.	Prihodi od prodaje	Ostali prihodi iz poslovanja	Trošak nabavljene robe	Ostali troškovi iz poslovanja	Prihodi od kamata	Troškovi kamata
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Zajednička ulaganja	-	-	-	(379)	16	-
Ključno rukovodstvo	-	60	-	-	3.421	-
Povezana društva ključnog rukovodstva i krajnjeg vlasnika	424.849	-	(27.228)	-	384	(43)
Ukupno	424.849	60	(27.228)	(379)	3.821	(43)

31. prosinac 2018.	Potraživanja od kupaca	Potraživanja za kamate	Dani zajmovi	Dani predujmovi	Obveze prema dobavljačima	Obveze za kamate
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Pridružena društva	133.973	-	-	6.206	(36)	-
Zajednička ulaganja	-	2	-	-	-	-
Ključno rukovodstvo	6.010	214	10.251	-	-	-
Povezana društva ključnog rukovodstva i vlasnika	53	219	-	-	-	(44)
Ukupno	140.036	435	10.251	6.206	(36)	(44)

31. prosinac 2017.	Potraživanja od kupaca	Potraživanja za kamate	Dani zajmovi	Obveze prema dobavljačima	Obveze za kamate
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Zajednička ulaganja	-	3	378	-	-
Ključno rukovodstvo	36	-	-	-	-
Povezana društva ključnog rukovodstva i krajnjeg vlasnika	90.975	107	600	(9.588)	(42)
Ukupno	91.011	110	978	(9.588)	(42)

Ključno rukovodstvo

Tijekom 2018., naknade u iznosu od 5.096 tisuća kuna (2017.: 2.920 tisuća kuna) obračunate su ključnom rukovodstvu Društva kojih je tokom 2018. bilo 10 osoba (tokom 2017.: 8 osoba).

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. godine je izglasana isplata dividende u iznosu od 146.498 tisuća kn koja je isplaćena kao predujam dividende vlasnicima Društva (bilješka 24c).

32. NEPREDVIDIVI DOGAĐAJI

Zaštita okoliša

Društvo kontinuirano prati i analizira utjecaj svojih poslovnih procesa na okoliš. Najvažniji pokazatelji takvih utjecaja su emisije onečišćujućih tvari u zrak te količina nastalog proizvodnog otpada o čemu Društvo pravodobno i objektivno izvješćuje mjerodavne institucije, jedinice lokalne samouprave i zainteresiranu javnost. Zaposlenici koji se bave poslovima zaštite prirode i okoliša dodatno se obučavaju na seminarima i radionicama, u okviru kojih se informiraju o obvezama i aktivnostima koje proizlaze iz odredbi zakonske regulative na području zaštite prirode i okoliša.

Društvo analizira i priprema se na usklađivanje prema obvezama koje proizlaze iz zakonodavstva EU u pogledu strožih graničnih vrijednosti emisija onečišćujućih tvari i smanjenja emisija stakleničkih plinova, sheme trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (tzv. "okolišnih dozvola"), sustava ekološki značajnih područja i ekoloških koridora (Nacionalna ekološka mreža).

33. KLASIFIKACIJA FINANCIJSKIH INSTRUMENATA

31. prosinca 2018.

	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak	Financijska imovina po amortiziranom trošku	Financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak	Ostale financijske obveze	Ukupno
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti					
Futures ugovori	299.623	-	-	-	299.623
Financijska imovina koja se ne mjeri po fer vrijednosti					
Dani zajmovi	-	28.552	-	-	28.552
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	-	1.128.081	-	-	1.128.081
Depoziti	-	42.026	-	-	42.026
Novac i novčani ekvivalenti	-	75.622	-	-	75.622
	-	1.274.281	-	-	1.274.281
Financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti					
Futures ugovori	-	-	(293.514)	-	(293.514)
Financijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti					
Primljeni krediti	-	-	-	(366.688)	(366.688)
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	-	-	-	(830.889)	(830.889)
	-	-	-	(1.197.577)	(1.197.577)

31. prosinca 2017.	Imovina koja se drži za trgovanje	Zajmovi i potraživanja	Ostale financijske obveze	Ukupno
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti				
Futures ugovori	3.384	-	-	3.384
Financijska imovina koja se ne mjeri po fer vrijednosti				
Dani zajmovi	-	22.657	-	22.657
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	-	1.105.608	-	1.105.608
Depoziti	-	31.620	-	31.620
Novac i novčani ekvivalenti	-	140.668	-	140.668
	-	1.300.553	-	1.300.553
Financijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti				
Primljeni krediti	-	-	(336.994)	(336.994)
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	-	-	(742.836)	(742.836)
	-	-	(1.079.830)	(1.079.830)

Financijska imovina i financijske obveze ne uključuju potraživanja od države i obveze prema državi.

34. FINANCIJSKI INSTRUMENTI – UPRAVLJANJE RIZICIMA

Prilikom korištenja financijskih instrumenata Grupa je izložena sljedećim financijskim rizicima:

- Kreditni rizik
- Rizik likvidnosti
- Tržišni rizik

Ova bilješka pruža informacije o izloženosti Grupe gore navedenim rizicima, ciljeve Grupe, politike te procese mjerenja i upravljanja rizicima kao i upravljanje kapitalom. Detaljnija kvantitativna pojašnjenja su prikazana kroz ove financijske izvještaje.

(i) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od financijskog gubitka Grupe ukoliko kupac ili druga ugovorna strana financijskog instrumenta ne ispunji svoje ugovorno pravo. Kreditni rizik je uzrokovan potraživanjima od kupaca i potraživanjima za dane zajmove. Grupa ima kreditnu politiku po kojoj se bonitet svakog kupca analizira na individualnoj osnovi prije određivanja uvjeta plaćanja i uvjeta isporuke kroz korištenjem specijaliziranih servisa za provjeru i praćenje boniteta tvrtki u Republici Hrvatskoj. Nadalje, Grupa ovaj rizik umanjuje provođenjem strogih mjera kontrole naplate te pribavljanjem instrumenata osiguranja plaćanja (mjernice i zadužnice).

34. FINANCIJSKI INSTRUMENTI – UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Postojeća potraživanja se kontinuirano prate i procjenjuje se njihova naplativost, te se u slučaju neizvjesnosti provode vrijednosna usklađenja.

Za potraživanja od kupaca, Grupa je primijenila pojednostavljeni pristup za mjerenje gubitka za cjeloživotni ECL-a.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Na izloženost Grupe kreditnom riziku uglavnom utječu individualne karakteristike pojedinog kupca. Demografija kupaca, uključujući rizik industrije i zemlje u kojoj kupac posluje ima manji utjecaj na kreditni rizik. Grupa ima kreditnu politiku po kojoj se bonitet svakog kupca analizira na individualnoj osnovi prije određivanja uvjeta plaćanja i uvjeta isporuke za kupca.

Grupa određuje ispravak vrijednosti kupaca kao procjenu očekivanih gubitaka od potraživanja od kupaca te ostalih potraživanja.

Potraživanja za dane zajmove

Na datum izvještavanja Grupa je imala potraživanja za dane zajmove ključnom rukovodstvu, povezanim društvima i ostalim društvima.

Grupa za dane zajmove priznaje cjeloživotni ECL kada je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početka priznavanja. Međutim, ako se kreditni rizik na financijskom instrumentu nije značajno povećao od početnog priznavanja, Grupa mjeri gubitak za taj financijski instrument u iznosu jednakom 12-mjesečnom ECL-u.

(ii) Rizik likvidnosti

Razborito upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dostatne količine novca za podmirivanje tekućih obveza, osiguravanje raspoloživosti financijskih sredstava adekvatnim iznosom ugovorenih kreditnih linija i depozita (fleksibilnost financiranja na način da je ugovoreno stalno dostupno) i sposobnost podmirivanja svih obveza. Pristup Grupe upravljanju likvidnošću je, u najvećoj mjeri, osiguranje da će u svakom trenutku biti u dovoljnoj mjeri likvidno kako bi bilo u mogućnosti ispuniti svoje obveze na vrijeme, pod normalnim i pod izvanrednim okolnostima, bez uzrokovanja neprihvatljivih gubitaka ili riskiranja nanošenja štete reputaciji Grupe.

Grupa obraća veliku pozornost na tok novca, prateći stvarne dnevne promjene, te priprema i kontinuirano uspoređuje planirani i ostvareni tok novca na dnevnoj razini uz redovito praćenje dospjeća potraživanja i obveza. Sve obveze, posebice one po pitanju poreza i doprinosa (porez na dobit, PDV, porez na dohodak, carine, doprinosi) te plaće radnicima podmirivane su na vrijeme. Žiro račun tijekom 2018. godine, kao ni ranijih godina, nije bio u blokadi. Budući da Grupa do sada nije koristila ostale raspoložive mehanizme održavanja likvidnosti (dozvoljeno prekoračenje), niti u budućnosti ne očekujemo značajnije probleme s likvidnošću, posebice zbog toga što se postojeće obveze uredno podmiruju.

(iii) Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik promjene tržišnih cijena, poput tečaja i kamatnih stopa. Grupa nije značajno izložena tržišnom riziku. Cilj upravljanja tržišnim rizikom jest upravljanje i kontroliranje izloženosti tržišnom riziku unutar prihvatljivih parametara, optimizirajući povrat.

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata promijeniti uslijed promjene tečaja. Grupa je izložena valutnom riziku putem kupnje, obveza prema dobavljačima, danim zajmovima i primljenim kreditima koji su iskazani u valuti koja nije funkcionalna valuta Grupe. Valuta u kojoj su ove transakcije prvenstveno denominirane su euro (EUR), američki dolar (USD), mađarska forinta (HUF), srpski dinar (RSD) i konvertibilna marka (BAM). Grupa je tijekom 2018. i 2017. godine koristila derivativne instrumente za aktivnu zaštitu od izloženosti valutnom riziku u odnosu na euro i američki dolar. Smatramo da navedeni nivo valutnog rizika ne može bitno utjecati na poslovni rezultat.

Kamatni rizik

Grupa je izložena kamatnom riziku jer su određeni krediti ugovoreni po promjenjivim kamatnim stopama, mada je taj rizik realno zanemariv, budući je Grupa nisko kreditno zadužena, ne koristi instrumente za aktivnu zaštitu od izloženosti kamatnom riziku. Smatramo da navedeni nivo kreditnog rizika ne može bitno utjecati na poslovni rezultat.

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost financijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjene tržišnih cijena. Grupa ulaže u derivativne financijske instrumente čija je cijena povezana uz tržišni indeks koji kotira na službenim burzama. Grupa procjenjuje i kontrolira izloženost cjenovnom riziku kroz praćenje ulaganja te uspostavljanjem limita i ovlasti za ulaganja, kao i kroz niz statističkih metoda kontroliranja rizika. Smatramo da navedeni nivo cjenovnog rizika ne može bitno utjecati na poslovni rezultat. Grupa je tijekom 2018. godine koristila derivativne instrumente (futures ugovore) za aktivnu zaštitu od izloženosti cjenovnom riziku prodajne i nabavne cijene plina. Dobit/gubitak od korištenja derivativnih instrumenata je prikazana unutar kategorije Prihodi od prodaje (za zaštitu prodajne cijene plina) i Troškovi prodane robe (za nabavnu cijenu plina).

Izloženost kreditnom riziku

Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine predstavlja maksimalnu izloženost kreditnom riziku koja na datum izvještavanja iznosi kako slijedi:

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Dani zajmovi	29.072	23.177
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.188.374	1.124.054
Depoziti	42.026	31.620
Novac i novčani ekvivalenti	75.622	140.668
	1.335.094	1.319.519

Maksimalna izloženost kreditnom riziku, na datum izvještavanja, za potraživanja od kupaca i povezanih društava prema regijama je:

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Domaći	530.419	510.044
Strani	627.998	518.346
	1.158.417	1.028.390

34. FINANCIJSKI INSTRUMENTI – UPRAVLJANJE RIZICIMA
(nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku, na datum izvještavanja, za potraživanja od kupaca i povezanih društava prema kategorijama kupaca je:

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Pravne osobe	1.144.655	1.024.180
Fizičke osobe	4.675	4.210
	1.149.330	1.028.390

Grupa je na 31. prosinca 2018. godine imalo potraživanja u iznosu od 140.317 tisuća kuna od najznačajnijeg domaćeg kupca po prometu i saldu. Tijekom 2018. godine je Grupa ušlo u zajedničko ulaganje s INA d.d. te zajedno drže 54,52% vlasništva. Potraživanje od navedenog kupca u iznosu od 61 milijun kuna je reprogramirano za otplatu te je dospijeće 31. ožujka 2021. godine. Navedeno društvo je trenutno u procesu financijskog i operativnog restrukturiranja.

Potraživanja od društava od sistematskog značaja na 31. prosinca 2018. godine uključuju potraživanja za prodanu robu u neto iznosu od 24.166 tisuća kuna od društava koje su pod regulativom Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku. Grupa bi prema objavljenoj Nagodbi trebala za navedeni neto iznos duga dobiti 4.510 tisuća kuna Novih instrumenata, dok preostali iznos Grupa očekuje naplatiti prema dinamici naznačenoj u Nagodbi.

Gubici od umanjenja vrijednosti

Starosna struktura bruto potraživanja od kupaca i povezanih društava na datum izvještavanja je kako slijedi:

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Nedospjelo	1.024.975	956.371
Dospjelo od 0 do 60 dana	71.590	52.657
Dospjelo od 61 do 180 dana	4.737	4.340
Dospjelo od 180 do 365 dana	1.203	13.263
Više od 365 dana	923	1.759
	1.103.428	1.028.390

Kretanje očekivanog kreditnog gubitka financijske imovine je kako slijedi:

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Stanje 1. siječnja	18.966	32.865
Povećanje ispravka vrijednosti	1.716	19.030
Prodaja ovisnog društva	(1.706)	-
Isknjiženje	(2.726)	(649)
Ukidanje ispravka vrijednosti	(10.426)	(32.280)
Stanje 31. prosinca	5.824	18.966

Rizik likvidnosti

U prilogu su ugovorena dospijeća financijske imovine Grupe:

31. prosinac 2018.	Neto knjigovod- stvena vrijednost	Ugovoreni novčani troškovi	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Više od 5 godina
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Nederivativna financijska imovina					
Dani zajmovi	28.552	29.553	29.553	-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.227.221	1.230.350	1.174.253	56.097	-
	1.255.773	1.259.903	1.203.806	56.097	-

31. prosinac 2017.	Neto knjigovod- stvena vrijednost	Ugovoreni novčani troškovi	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Više od 5 godina
	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn	000'kn
Nederivativna financijska imovina					
Dani zajmovi	22.657	24.285	24.285	-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.268.799	1.268.799	1.268.799	-	-
	1.291.456	1.293.084	1.293.084	-	-

**34. FINANCIJSKI INSTRUMENTI – UPRAVLJANJE RIZICIMA
(nastavak)**

U nastavku su ugovorena dospijeca financijskih obveza Grupe:

31. prosinac 2018.	Neto knjigovod- stvena vrijednost 000'kn	Ugovoreni novčani troškovi 000'kn	Do 1 godine 000'kn	Od 1 do 5 godina 000'kn	Više od 5 godina 000'kn
Nederivativna financijska imovina					
Primljeni krediti	366.688	393.023	174.133	160.034	58.856
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	830.889	830.889	830.889	-	-
	1.197.577	1.223.912	1.005.022	160.034	58.856
31. prosinac 2017.					
	Neto knjigovod- stvena vrijednost 000'kn	Ugovoreni novčani troškovi 000'kn	Do 1 godine 000'kn	Od 1 do 5 godina 000'kn	Više od 5 godina 000'kn
Nederivativna financijska imovina					
Primljeni krediti	336.994	342.539	296.500	46.039	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	742.836	742.836	742.836	-	-
	1.079.830	1.085.375	1.039.336	46.039	-

Valutni rizik

Grupa se izlaže valutnom riziku prilikom nabave i prodaje, davanjem depozita, danih zajmova i primljenih kredita koji su denominirani u stranoj valuti. Valute koje najviše izlažu Grupu ovom riziku su euro, američki dolar i mađarska forinta. Grupa je tijekom 2018. i 2017. godine koristila derivativne instrumente (forward ugovore) za aktivnu zaštitu od izloženosti valutnom riziku u odnosu na euro i američki dolar. Dobit od korištenja derivativnih instrumenata iskazana je unutar financijskih prihoda u bilješci 11.

Sljedeće značajnije promjene tečaja bile su primjenjive tijekom godine:

	Prosječni tečaj		Tečaj na dan izvještavanja	
	2018.	2017.	2018.	2017.
EUR	7,41	7,46	7,42	7,51
100 RSD	6,26	6,36	6,26	6,36
100 HUF	2,33	2,41	2,31	2,42
BAM	3,79	3,84	3,79	3,84

Izloženost valutnom riziku je kako slijedi:

31. prosinac 2018.

	Valuta		
	EUR	RSD	HUF
	000'kn	000'kn	000'kn
Novac i novčani ekvivalenti	35.701	2.508	16.722
Derivativna financijska imovina	299.623	-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	460.453	82	24.952
Depoziti	15.206	19	3.925
Derivativne financijske obveze	(293.514)	-	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(785.003)	(12)	(11.647)
Primljeni krediti	(134.395)	-	-
	(401.929)	2.597	33.952

31. prosinac 2017.

	Valuta		
	EUR	RSD	HUF
	000'kn	000'kn	000'kn
Novac i novčani ekvivalenti	55.494	1.443	4.609
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	509.860	169	22.920
Depoziti	4.971	-	11.231
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(724.577)	(110)	(11.030)
Primljeni krediti	(75.066)	-	(682)
	(229.318)	1.502	27.048

Jačanje tečaja eura u odnosu na kunu za 1% na dan izvještavanja smanjio bi rezultat Grupe prije poreza za 4.019 tisuće kuna (2017.: 2.293 tisuće kuna). Ova analiza pretpostavlja da sve druge varijable, a posebno kamatne stope, ostaju nepromijenjene. Slabljenje eura u odnosu na kunu od 1% na dan izvještavanja imalo bi vrijednosno jednak, ali suprotan utjecaj na kapital i rezultat, uz pretpostavku da ostale varijable ostaju nepromijenjene.

Jačanje tečaja srpskog dinara u odnosu na kunu za 1% na dan izvještavanja povećao bi rezultat Grupe prije poreza za 26 tisuća kuna (2017.: 15 tisuća kuna). Ova analiza pretpostavlja da sve druge varijable, a posebno kamatne stope, ostaju nepromijenjene. Slabljenje srpskog dinara u odnosu na kunu od 1% na dan izvještavanja imalo bi vrijednosno jednak, ali suprotan utjecaj na glavnice i rezultat, uz pretpostavku da ostale varijable ostaju nepromijenjene.

Jačanje tečaja mađarske forinte u odnosu na kunu za 1% na dan izvještavanja povećao bi rezultat Grupe prije poreza za 340 tisuća kuna (2017.: 270 tisuće kuna). Ova analiza pretpostavlja da sve druge varijable, a posebno kamatne stope, ostaju nepromijenjene. Slabljenje tečaja mađarske forinte u odnosu na kunu od 1% na dan izvještavanja imalo bi vrijednosno jednak, ali suprotan utjecaj na kapital i rezultat, uz pretpostavku da ostale varijable ostaju nepromijenjene.

**34. FINANCIJSKI INSTRUMENTI – UPRAVLJANJE RIZICIMA
(nastavak)****Kamatni rizik****Analiza osjetljivosti kamatnom riziku**

Grupa je izložena kamatnom riziku kroz posudbe uz varijabilne i fiksne kamatne stope. Primljeni krediti banaka dobiveni po promjenjivim stopama te dani zajmovi uz promjenjivu kamatnu stopu izlažu Grupu riziku kamatne stope novčanog toka. Na datum izvještavanja, profil kamatne stope na financijske instrumente Grupe na koje se obračunavaju kamate je bio kako slijedi:

	31. prosinac 2018.	31. prosinac 2017.
	000'kn	000'kn
Instrumenti s fiksnom kamatnom stopom		
Neosigurani krediti banaka	(14.404)	-
Osigurani krediti banaka	(92.383)	(91.977)
	(92.383)	(91.977)
Instrumenti s varijabilnom kamatnom stopom		
Dani zajmovi	29.072	23.177
Neosigurani krediti banaka	(22.172)	(16.391)
Osigurani krediti banaka	(237.729)	(228.626)
	(230.829)	(221.840)

Kada bi na dan 31. prosinca 2018. godine varijabilne kamatne stope na dane zajmove bile 1% više, a pod pretpostavkom nepromijenjenosti ostalih varijabli, rezultat Grupe prije poreza bio bi veći za 286 tisuća kuna (2017.: 141 tisuća kuna). Kada bi na dan 31. prosinca 2018. godine kamatne stope na dane zajmove bile 1% niže, imalo bi vrijednosno jednak, ali suprotan utjecaj na rezultat prije poreza, uz pretpostavku da ostale varijable ostaju nepromijenjene.

Kada bi na dan 31. prosinca 2018. godine varijabilne kamatne stope na kredite banaka bile 1% više, a pod pretpostavkom nepromijenjenosti ostalih varijabli, rezultat Grupe prije poreza bio bi manji za 7.115 tisuće kuna (2017.: 1.287 tisuće kuna). Kada bi na dan 31. prosinca 2018. godine kamatne stope na osigurane kredite banaka bile 1% niže, imalo bi vrijednosno jednak, ali suprotan utjecaj na rezultat prije poreza, uz pretpostavku da ostale varijable ostaju nepromijenjene.

Rizik upravljanja kapitalom

Upravljanje kapitalom od strane Grupe provodi se na način da se osigura daljnje poslovanje i pritom omogućiti povećanje povrata vlasniku kroz optimizaciju odnosa glavnice i dugovanja.

Struktura kapitala Grupe sastoji se od upisanog kapitala, rezervi i zadržane dobiti.

Društvo upravlja kapitalom i radi potrebne usklade istog, u skladu s promjenama ekonomskih uvjeta na tržištu. Za uskladu ili održavanje kapitalne strukture, Društvo može donijeti odluku o isplati dividende vlasniku, povećati ili smanjiti upisani kapital i slično.

Rizik specifičnih instrumenata

Terminski valutni ugovori

Grupa ulazi u terminske ugovore u stranoj valuti kako bi zaštitilo cjelokupni portfelj od valutnog rizika i podmirilo transakcije u stranoj valuti. Terminski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije stranke o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren buduću datum.

Terminski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Terminski ugovori s pozivnom fer vrijednosti rezultiraju kreditnom izloženošću prema strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti terminskih ugovora u stranoj valuti kojima Grupa trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove terminskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Grupe, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranim nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih financijskih instrumenata.

Grupa na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine nije imala značajnu izloženost prema terminskim valutnim ugovorima.

Terminski futures ugovori

Grupa koristi futures ugovore za kreiranje duge i kratke izloženosti prema temeljnoj imovini. Temeljna imovina korištenih futuresa su tržišni indeksi cijena plina prilikom kupnje i prodaje plina. Futures ugovori se namiruju u novčanom iznosu (isporuka u novcu) koji ovisi o promjeni vrijednosti temeljne imovine na specifičan buduću datum. Kupnjom futures ugovora (duga pozicija) se neutralizira izloženost Grupe i pozitivnim i negativnim promjenama cijene temeljne imovine. Prodaja futures ugovora (kratka pozicija) ima tendenciju neutralizirati i pozitivne i negativne promjene cijene temeljne imovine.

Promjene u tržišnoj vrijednosti na futures ugovoru iskazuju se kao promjena u dobiti ili gubitku od financijskih instrumenata.

35. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Uprava je napravila slijedeće procjene, odvojeno od onih koje uključuju prosudbe, koje imaju najveći utjecaj na iznose prikazane u financijskim izvještajima:

Klasifikacija financijske imovine i obveza

Računovodstvene politike predstavljaju okvir po kojem se imovina i obveze Grupe inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije. Prilikom klasifikacije financijske imovine i obveza, Grupa utvrđuje da zadovoljavaju definiciju imovine i obveza namijenjenih trgovanju kako je navedeno u Bilješci 3: Financijski instrumenti.

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Dio financijskih instrumenata Grupe mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena.

Utvrđivanje fer vrijednosti financijske imovine i obveza za koje ne postoji tržišna cijena zahtjeva korištenje modela procjena. Za financijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je

manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o financijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima, te se stoga, ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Grupa mjeri fer vrijednost temeljem hijerarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u Bilješki 4.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Uprava koristi svoju prosudbu prilikom procjene umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. U određivanju naplativosti potraživanja od kupaca, Grupa razmatra svaku promjenu u kreditnoj kvaliteti potraživanja od kupaca od datuma kada je prodaja nastala i do izvještajnog datuma.

Dani zajmovi

Uprava koristi svoju prosudbu prilikom procjene umanjenja vrijednosti danih zajmova. U određivanju naplativosti danih zajmova, Grupa razmatra svaku promjenu u kreditnoj kvaliteti danih zajmova od datuma kada je kredit odobren inicijalno do izvještajnog datuma.

Porez na dobit

Kalkulacija poreza na dobit je rađena na osnovi trenutne interpretacije važećih pravila i zakona. Kalkulacije koje su osnova za izračun poreza na dobit mogu biti predmet provjere poreznih vlasti.

Umanjenje vrijednosti ulaganja

Društvo na godišnjoj razini provodi test umanjenja vrijednosti ulaganja u pridružena društva i zajednički kontrolirane subjekte kod kojih na temelju statičke analize izloženosti Društva u odnosu na izvještajnu neto imovinu pridruženih društva i zajednički kontroliranih subjekata postoje indikacije za umanjenje vrijednosti. Za tako identificirana ulaganja procjenjuje se nadoknativa vrijednost ulaganja te uspoređuje sa knjigovodstvenom vrijednošću. Osim umanjenja vrijednosti prikazanih u bilješki 10 i bilješki 16, kao rezultat provedenih testova umanjenja vrijednosti ulaganja u pridružena društva i zajednički kontrolirane subjekte, Društvo smatra da nema indikacija za umanjenjem vrijednosti ulaganja.

Umanjenje vrijednosti goodwilla

Društvo na godišnjoj razini provodi test umanjenja vrijednosti goodwilla nastalog ulaganjem u ovisna društva. Nadoknativa vrijednost jedinica koje stvaraju novac utvrđuju se na osnovi izračuna vrijednosti u uporabi. Kao rezultat provedenih testova umanjenja vrijednosti goodwilla, Društvo smatra da nema indikacija za umanjenjem vrijednosti goodwilla.

Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme

Krovna ustanova koja je odgovorna za izradu metodologija koje se odnose na cijenu plina u obvezi javne usluge i cijene distribucije plina je Hrvatska energetska regulatorna agencija („HERA“).

HERA je na temelju Zakona o tržištu plina i Zakona o regulaciji energetske djelatnosti donijela Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina („Metodologija“) koja je objavljena u Narodnim novinama broj 104/13.

Metodologijom se određuju:

- model regulacije energetske djelatnosti distribucije plina,
- formula i elementi za izračun dozvoljenog prihoda operatora distribucijskog sustava,
- postupak revizije dozvoljenog prihoda, tarifne stavke i tarifni modeli,
- način, elementi i kriteriji za izračun iznosa tarifnih stavki te očekivanog ukupnog prihoda operatora distribucijskog sustava,
- značajke i preduvjeti za uspostavu regulatornog računa te način, elementi i kriteriji za izračun i za reviziju iznosa tarifnih stavki u modelu regulatornog računa,
- postupak podnošenja zahtjeva za određivanje, odnosno promjenu iznosa tarifnih stavki,
- podaci, dokumentacija i ostale podloge koje se koriste za izračun i za reviziju dozvoljenog prihoda i za izračun iznosa tarifnih stavki.

HERA temeljem Metodologije utvrđuje iznose tarifnih stavki za distribuciju plina (odnosno cijenu distribucije), a donosi ih putem Odluka o iznosu tarifnih stavki za distribuciju plina („Odluka“). Zadnjom Odlukom su utvrđene tarifne stavke za distribuciju plina za regulacijsko razdoblje 2018.-2021. godine (Narodne novine, 127/18).

Metodologija se zasniva na metodi poticajne regulacije, odnosno na metodi maksimalno dozvoljenog prihoda. Dozvoljeni prihod se izračunava temeljem članka 9 Metodologije. Visina trenutno odobrene distributivne naknade određene Metodologijom ne pokriva vrijednost materijalne imovine ovisnog društva u distributivni sustav u razdoblju trajanja koncesije. Nadalje, očekivani vijek trajanja plinske mreže je propisan člankom 11 Metodologije i iznosi najmanje 35 godina, što nije u skladnosti s razdobljem trajanja koncesije ovisnog društva. S obzirom da ovisno društvo obavlja energetske djelatnost u obliku javne usluge (regulirana djelatnost), dužno je poslovati u skladu sa svim odredbama Metodologije.

Zbog činjenice da Uprava ovisnog društva nema mogućnost određivanja očekivanog vijeka uporabe plinske mreže i cijene distribucije plina, odluke HERA o visini distributivne naknade i očekivanog vijeka uporabe imovine imaju direktan utjecaj na uspješnost poslovanja ovisnog društva, te na nadoknadivu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme.

Vlastito razvijena nematerijalna imovina

Grupa na 31. prosinca 2018. godine ima priznato 1.664 tisuća kuna nematerijalne imovine koja se odnosi na vlastito razvijeni software. Grupa je procijenila da navedeni software zadovoljava definiciju priznavanja kao nematerijalne imovine jer su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- Grupa raspolaže s tehničkim mogućnostima da dovrši software da bude raspoloživ za prodaju ili uporabu;
- Tržište za kupnju i uporabu software-a postoji;
- Tehnički i financijski izvori za dovršetak software-a i prodaju ili korištenje su adekvatni; te
- Trošak razvoja software-a se može pouzdano utvrditi.

Priznavanje prihoda po ugovorima o izgradnji

Grupa priznaje prihode i troškove po ugovorima o izgradnji temeljem procjene stupnja dovršenosti ugovorenih poslova na datum izvještavanja, što zahtijeva određeni stupanj prosudbe. Ako nije moguće pouzdano procijeniti ishod ugovora, prihodi po osnovi ugovora priznaju se u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će se nastali troškovi ugovora moći nadoknaditi. Troškovi ugovora priznaju se kao rashodi razdoblja u kojem su nastali. Ako je vjerojatno da će ukupni troškovi ugovora premašiti ukupne prihode ugovora, očekivani gubici se odmah priznaju kao trošak.

Rezerviranje za troškove u jamstvenom roku

Grupa je priznala rezervacije za jamstva u skladu s ugovorenim iznosom jamstva prema sklopljenim Ugovorima o gradnji s kupcima. S obzirom na nemogućnost procjene povijesnih troškova u jamstvenom roku jer su projekti završeni krajem 2018. godine, Grupa je konzervativnim pristupom procijenila moguće troškove po danim jamstvima na ukupni iznos jamstva ugovoren s kupcima. Rezervacije za jamstva po ugovorima o gradnji na dan 31. prosinca 2018. iznose 10.570 tisuća kuna.

36. IZVANBILANČNI ZAPISI

Izdane garancije

Na 31. prosinca 2018. godine Grupa je imala izdanih bankovnih garancija u sklopu redovnog poslovanja u iznosu od 500.000 tisuća forinti, 62.965 tisuća eura i 44.711 tisuća kn (31. prosinca 2017.: 500.000 tisuća forinti, 42.675 tisuća eura i 118.991 tisuća kn).

37. KAPITALNE OBVEZE

Grupa je na dan 31. prosinca 2018. imala ugovornih obveza u ukupnom iznosu od 5.449 tisuća kuna (31. prosinac 2017.: 136.938 tisuća kuna).

38. NAKNADNI DOGAĐAJI

Društvo je tijekom 2019. godine steklo vlasništvu nad društvom ENNA Turizam Projekt 1 d.o.o. od povezanog društva ENNA Turizam d.o.o.

Ovisno društvo ENNA Turizam d.o.o. je tijekom 2019. godine steklo 100% udjela u društvu Infinity Resort Zadar d.o.o.

Društvo je tijekom 2019. godine steklo dodatne dionice društva Luka Ploče d.d. čime je postao vlasnik ukupno 25,62% dionica. S obzirom da je Društvo prešlo prag od 25% vlasništva, prema Zakonu o preuzimanju dioničkih društava je obavezno predati javnu ponudu za preuzimanje društva. Navedeni proces je u tijeku na dan izdavanja financijskih izvještaja.

Društvo je tijekom 2019. godine prodalo 50% udjela u zajednički kontroliranom društvu Cyeb Germany GmbH (Njemačka).